Ազգ
Azg

Նոյեմբեր 24
Չորեքշաբթի
1993

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Գ տարի, թիվ 226 (477)
գինը՝ 25 ռ.
դասիչ 69149
Երեւան 375010
Հանրապետության 47
հեռ. 581841, ֆաքս 562941
տելեքս 243266 CPIRI SU

Բաքու

Ադրբեջանի տնտեսության ճգնաժամը

Համաձայն Ազատություն ռադիոկայանի ադրբեջանական խմբագրության հաղորդման, Ադրբեջանի վառելիքային, մեքենաշինական, քիմիական եւ նավթամթերքային արդյունաբերության արտադրությունն ընկել է 70-80 տոկոսով: Էապես կրճատվել է նավթի արդյունահանումը եւ էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը: Նման իրավիճակ է նաեւ գյուղատնտեսությունում: Այսպես, անցած տարվա համեմատ մսի արտադրությունն ընկել է 323 տոկոսով, կաթինը՝ 28 տոկոսով, ձվինը 54 տոկոսով: 11 %-ով կրճատվել է անասունների գլխաքանակը, իսկ կիսով չափ թռչունների թիվը: Ռադիոկայանը նշում է, որ մանրածախ գներն այդ ընթացքում աճել են ավելի քան 10 անգամ: Միաժամանակ, Ադրբեջանի տնտվիճակագրության տվյալներով, արդեն գործազուրկ են ավելի քան 20 հազար մարդ:

Սնարք

Պաշտոնական

Վ. Փափազյանն ընդունեց ՀԱՀ դեսպանին

Նոյեմբերի 23-ին ՀՀ արտաքին գործերի նախարար Վահան Փափազյանն ընդունեց հավատարմագրերի հանձնման կապակցությամբ Երեւան ժամանած Հայաստանի Հանրապետությունում Հարավաֆրիկյան Հանրապետության արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Պիոն Վան Սխուրին՝ հետ: Ծավալված զրույցի ընթացքում Վ. Փափազյանը հյուրին ներկայացրեց Հայաստանի արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղությունները, մասնավորապես անդրադառնալով ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորմանն ուղղված միջազգային ջանքերի Հայաստանի գործնական աջակցությանը: Պատասխանելով հյուրի հարցերին, Հայաստանի արտգործնախարարը նշեց, որ հայ-ադրբեջանական հակամարտությունը կրոնական բովանդակություն չունի, այլ ներկայանում է Լեռնային Ղարաբաղի բնակչության ինքնորոշման իրավունքի սկզբունքից օգտվելու փորձից ծագած ազգային հակամարտություն:

ՀՀ ԱԳՆ մամուլի եւ հասարակայնության հետ կապերի ծառայությունից Նոյյան տապան գործակալությանը հայտնեցին, որ զրույցի ընթացքում մտքեր փոխանակվեցին Հայաստանի եւ Հարավաֆրիկյան Հանրապետության միջեւ դիվանագիտական, քաղաքական, տնտեսական ու մշակութային փոխշահավետ համագործակցության հնարավորությունների շուրջ: ՆՏ

Կարգավորում

ՀԱՅԱՍՏԱՆՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՆՈՐ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ

Ադրբեջանը՝ ոչ: Ղարաբաղի պատասխանն այսօր

Նոյեմբերի 22-ին Հայաստանը, Լեռնային Ղարաբաղը եւ Ադրբեջանը պետք է պատասխանեին ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի անհապաղ միջոցառումների վերջին ժամանակացույցին: Եւ ահա Նոյյան տապան գործակալությունը հաղորդում է, թե Հայաստանի արտգործնախարարության լրատվական ծառայության տվյալներով, արտգործնախարար Վահան Փափազյանը նոյեմբերի 22-ին մի ուղերձ է հղել ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի նախագահ Մարիո Ռաֆայելիին, որտեղ Հայաստանի անունից իր համաձայնությունն է հայտնել ԵԱՀԽ [illegible] նոր ժամանակացույցին եւ հաստատել, թե նույնը սպասում է նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի իշխանություններից: Մինչդեռ Սնարք գործակալությունը հաղորդում է, թե արդեն երկրորդ օրն է, ինչ ԼՂՀ Գերագույն խորհրդի նախագահությունը քննարկում է նոր ժամանակացույցը եւ առայժմ որեւէ որոշում չի կայացրել: Ենթադրվում է, որ պատասխանը կտրվի այսօր:

Նույն գործակալությունը հաղորդում է, թե խուսափելով աղբյուրների հաճախակի ... Բաքուն հերքում անգամ մերժել է ԵԱՀԽ ժամանակացույցը: Հայաստանի եւ Ղարաբաղի դիտորդների կարծիքով, Ադրբեջանի նման քայլը կարող է նշանակել միայն այն, որ վերջինս առաջվա պես հույս ունի զենքի ուժով լուծել ղարաբաղյան խնդիրը: Ընդ որում այդ հանրապետության ագրեսիվ դիրքորոշումների մասին վկայում է նաեւ այն հանգամանքը, որ Ադրբեջանը շարունակում է ԼՂՀ արեւելյան ռազմաճակատների ողջ երկայնքով ռազմական տեխնիկայի եւ կենդանի ուժի մեծ կուտակումները, ինչպես նաեւ Ադրբեջանում զանգվածային լրատվության միջոցների կողմից սանձազերծված հակահայ քարոզչությունը:

Ինչ վերաբերում է Ղարաբաղի պատասխանին, ապա այդ հարցը վերջնականապես պետք է լուծվեր երեկ հրավիրված ԼՂՀ Գերագույն խորհրդի ընդլայնված նիստում: Իսկ Ռուսաստանի նախագահի հատուկ հանձնարարություններով դեսպան Վլադիմիր Կազիմիրովի հետ կապված հայտնի միջադեպի մասին ԼՂՀ արտգործնախարարի խորհրդական Մանվել Սարգսյանը Նոյյան տապան գործակալության թղթակցին հայտնել է, թե դա երկու երկրների՝ Հայաստանի եւ Ռուսաստանի հարաբերությունների հարց է:

«Ազգ»

Ղարաբաղ

Ճակատներում առանց լուրջ միջադեպերի

Իրադրությունը Լեռնային Ղարաբաղի ռազմաճակատներում շարունակում է մնալ լարված: Տեղեկատվական մեր թղթակից ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆԸ հաղորդում է, թե ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբի տվյալներով, նոյեմբերի լույս 23-ի գիշերը եւ երեկ առավոտյան ադրբեջանական կազմավորումները շարունակում էին պարբերաբար հրետակոծել հայկական պաշտպանական դիրքերը: Այսպես, նոյեմբերի լույս 23-ի գիշերը Աղդամի շրջանի արեւելյան տարածքներից զենքի տարբեր տեսակներից հրետակոծվել են [illegible] գյուղի հայկական պաշտպանական դիրքերը: Միաժամանակ երեկ առավոտյան ականանետներից եւ խոշոր տրամաչափի գնդացիրներից գնդակոծվել են Մարտակերտի շրջանի Մատաղիս գյուղի հայկական պաշտպանական դիրքերը: Բոլոր դեպքերում ԼՂՀ պաշտպանության բանակի կազմավորումները դիմել են պատասխան համարժեք գործողությունների: Նախնական տվյալներով, հայկական կողմից տուժածներ չկան:

ԼՂՀ ռազմական հետախուզության տվյալներով, Ղարաբաղի արեւելյան ռազմաճակատներում հակառակորդի ռազմական տեխնիկայի եւ կենդանի ուժի կուտակումները շարունակվում են: Ինչ վերաբերում է Հայաստանի սահմանամերձ շրջաններին, ապա այստեղ երեկ եւ նախորդ գիշեր ռազմական լուրջ միջադեպեր չեն արձանագրվել, թեեւ ադրբեջանական աղբյուրները հաղորդում են Ղազախի եւ Թովուզի շրջանների գնդակոծումների մասին: Մանրամասնություններ չեն հաղորդվում:

«Ազգ»

Էներգետիկա

Գնացքների ելումուտը որոշում է նաեւ վրացական էլեկտրահոսքը

Նոյեմբերի 17-ի (ժամը 10) վթարից հետո երկարգիծը վերականգնվել է նոյեմբերի 21-ին (4:40): Այնուհետեւ երկաթուղին սկսել է գործել: Սակայն նոյեմբերի 22-ի լույս 23-ի գիշերը Հայաստանի տարածք Անդրերկաթուղով որեւէ գնացք մուտք չի գործել:

Տրանսպորտի եւ հաղորդակցության նախարարի տեղակալ Ռաֆայել Խաչատրյանը հայտնում է, որ գնացքների չվերթների համախականության նվազմանը նպաստում է նաեւ Վրաստանի էներգետիկ ճգնաժամը, որի պատճառով վրացական երկաթուղու հատվածում եւս սովորական են դարձել էլեկտրական հոսանքի անջատումները:

Ռ. Խ.

Աշխարհ

Իսրայելական զորքերը դուրս կգան

ՊԱԿ-ի երկու գեներալներ են այցելել գրավված Գազայի հատվածը, նախապատրաստելու իսրայելական զորքերի դուրսբերումը: Այս փաստը հաստատել են թե պաղեստինյան եւ թե իսրայելական պաշտոնյաները: Մեկ օր առաջ փաստահավաք առաքելությունը հայտարարեց հրեա վերաբնակների գործողությունների ավարտը: Իսրայելական զորքերի դուրսբերումը Գազայի հատվածից եւ Երիքովից նախատեսվում է սկսել դեկտեմբերի 13-ին:

ՄԱԿ-ը հետքեր չի գտել

ՄԱԿ-ի փաստահավաք խումբը բացահայտ հետքեր չի գտել այն բանի, թե Իրաքը թունավոր գազ է օգտագործել հարավային մասի շիա մուսուլմանների դեմ հարձակումների ժամանակ: Սակայն ՄԱԿ-ի պաշտոնյաները հայտնել են, որ վերջնական որոշման համար պահանջվում են լաբորատոր ստուգումներ: Այս հայտարարությունը քննարկվում էր Իրաքի փոխվարչապետի գործողությունների պատճառով, որը համոզում էր ՄԱԿ-ին վերացնել նավթի վաճառահանման արգելքները:

Ամերիկյան օգնություն Ֆիլիպիններին

Ֆիլիպինների առաջնորդ Ռամոսը Սպիտակ տանը հանդիպեց Քլինթոնի հետ, եւ երկու նախագահները հայտարարեցին «նոր գործընկերության քաղաքականություն» ու որոշեցին ավարտել երկկողմ համագործակցության պայմանագրերի վավերացումը, որն արդեն շարունակվում է տասնամյակներ: Երեկ Ռամոսն ավարտեց երկշաբաթյա ամերիկյան այցելությունը, որի հիմնական նպատակը Ֆիլիպիններում ամերիկյան ներդրումներ ներգրավելն էր:

Եվրահամայնքը կոչ է անում պատժամիջոցների վերացմանը

Եվրոպական համայնքը հայտնեց, որ Հարավսլավիայի հանդեպ պատժամիջոցները պետք է վերացվեն, եթե Բելգրադի կառավարությունը համոզի բոսնիական սերբերին ընդունելու միջազգային խաղաղության ծրագիրը: Մինչդեռ Հարավսլավիան շրջափակել էր արեւելյան Բոսնիա ուղեւորվող ՄԱԿ-ի բոլոր օգնության շարասյուները, իսկ ՄԱԿ-ի պաշտոնյաները հայտնեցին հարավարեւմտյան Մոստար քաղաքի ծանր իրավիճակի մասին:

Հրանտ Բագրատյանը թռավ Մոսկվա: Ինչպես հայտնեցին Հայաստանի կառավարության մամլո ծառայությունից, հանրապետության վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը երկուշաբթի երեկոյան մեկօրյա այցով թռավ Մոսկվա: Այցի նպատակի մասին մամլո ծառայությունը չհաղորդեց: Մինչդեռ ոչ պաշտոնական աղբյուրներից հայտնի դարձավ, որ վարչապետի այցը պայմանավորված է հայկական ազգային դրամանիշի կայունացման նպատակով Ռուսաստանից մեծածավալ ռուբլային վարկի ստացման անհրաժեշտությամբ: ՆՏ

Կարգավորում

Ալիեւ-Քոչարյան հանդիպո՞ւմ

«Քրիսչըն Սայնս Մոնիթոր» թերթի թղթակից Դենիել Շնայդերի տեղեկությամբ, ղարաբաղյան ռազմաճակատի մեկամսյա զինադադարը պայմանավորված էր Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի ղեկավարների գաղտնի հանդիպմամբ: Ինչպես հայտնել է ամերիկյան թղթակցին Ռոբերտ Քոչարյանը, Հեյդար Ալիեւը թյուր կարծիք ունի, թե իր պարտության պատճառը ոչ թե Ղարաբաղում է, այլ Ռուսաստանում: Միեւնույն ժամանակ Քոչարյանն ընդունեց բանակցությունների ընթացքում Ղարաբաղի վրա Ռուսաստանի դիվանագիտական ճնշման փաստը: Հայաստան կատարած այցելությունից մեկ օր առաջ ռուսական դեսպանորդ Կազիմիրովը Շնայդերին Բաքվից հեռախոսով հայտնեց. «Ադրբեջանը քաղաքական մանեւրերի շատ քիչ հնարավորություն ունի»: Կազիմիրովը նաեւ քննադատեց ԵԱՀԽ դիրքորոշումը, որը հակադրվում էր Ռուսաստանի խաղաղարար ջանքերին: Մեկնաբանելով այս դիմակայությունը, նախագահ Տեր-Պետրոսյանը «Քրիսչըն Սայնս Մոնիթորի» թղթակցին հայտարարեց. «Քանի դեռ Ռուսաստանն ու միջազգային հանրությունը չեն մշակել ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման միասնական մոտեցում, այստեղ խաղաղություն չի լինի»:

Սնարք

Անկարա

Թուրքիան դարձյալ քննադատության թիրախ

ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի դիվանագետներին ոչինչ հայտնի չէ Հայաստանում PKK-ի հենակետերի մասին

Նոյյան տապանի թղթակիցը ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի դեսպանություններին խնդրեց մեկնաբանել Թուրքիայի պնդումները Հայաստանում Քրդստանի բանվորական կուսակցության՝ PKK-ի հենակետերի առկայության վերաբերյալ:

Ինչպես ամերիկյան դիվանագիտական ներկայացուցչությունում, այնպես էլ Ռուսաստանի դեսպանությունում որեւէ տեղեկություն չունեին նման հենակետերի մասին: Ռուսաստանի դեսպան Վլադիմիր Ստուպիշինի խոսքերով, որեւէ պատրվակով Հայաստանի տարածքը ռմբակոծելու սպառնալիքը ԱՊՀ ընդհանուր սահմանի շրջանում լարվածության գործոն է, սահման, որը պաշտպանում են ռուսաստանյան զինված ուժերը: ՆՏ

Թուրքիան մեղադրվում է

Կտտանքների եւ մարդկանց նկատմամբ անմարդկային վերաբերմունքի վերացման ՄԱԿ-ի կոմիտեի երկշաբաթյա նստաշրջանից հետո, կոմիտեի նախագահ Յոզեֆ Ռոյթերը նոյեմբերի 19-ին Թուրքիային մեղադրեց բանտարկյալների նկատմամբ կտտանքների կիրառման մեջ: ՄԱԿ-ի ծառայությունների անցկացրած գաղտնի քննությունը ապացուցեց, որ Թուրքիայում մարդկանց նկատմամբ անմարդկային վերաբերմունքը դարձել է սովորական, որը չի կարելի արդարացնել ոչ մի քաղաքական անհրաժեշտությամբ:

Սնարք

Ընդդիմությունը քննադատում է արտաքին քաղաքականությունը

Թուրքիայի Բարօրություն կուսակցության փոխնախագահ Ռիզա Ուլուչակը հայտարարեց, որ Թուրքիայի կիրառած արտաքին քաղաքականությունը հաջողություն չի բերի: Նոյեմբերի 18-ին Անկարայում կայացած ասուլիսում Ուլուչակը Թուրքիային մեղադրեց Բոսնիա-Հերցեգովինայի, Ադրբեջանի կամ Կիպրոսի վերաբերյալ հակաքարոզչական որոշումներին ընդդեմ իր անկարողության մեջ: Փոխնախագահը նշեց, որ անհրաժեշտ է Իսրայելի օգնությունը խնդրել ահաբեկչության դեմ պայքարում, ինչն արել էր արտգործնախարար Հիքմեթ Չեթինը Իսրայել կատարած իր վերջին այցի ժամանակ:

BBC

digitised by A.R.A.R.@

Ընդդիմություն

Հանրապետությունում տնտեսական աղետ է

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը Նոյյան տապան գործակալության թղթակցին տված հարցազրույցում հայտնել է, որ հանրապետությունը ներկայումս գոյատեւում է խորը ճգնաժամի պայմաններում եւ այն, ինչ այսօր է տեղի ունենում, կարելի է բնորոշել որպես տնտեսական աղետ: Ռ. Միրզախանյանի խոսքերով, հայտնի օբյեկտիվ հանգամանքների հետ միաժամանակ գոյություն ունեն մի շարք սուբյեկտիվ պատճառներ:

Մասնավորապես, պետական համապատասխան մարմինները չկարողացան կասեցնել հին դրամանիշերի ինֆլյացիան: Խորը տնտեսական ճգնաժամը, ըստ Ռ. Միրզախանյանի, անմիջականորեն անդրադարձել է քաղաքական իրավիճակի վրա: «Այսօր, ըստ մեր գնահատականների, ժողովրդի ամենալայն շերտերում տիրում է հուսահատության մթնոլորտ, բոլոր քաղաքական ուժերի նկատմամբ թերահավատ տրամադրություններ»:

ՌԱԿը գտնում է, որ ստեղծված իրավիճակը պահանջում է … բոլոր առողջ ուժերի համախմբում, … երկխոսություն, եւ անգամ որոշ … համագործակցության … իշխանությունների եւ ընդդիմության միջեւ: «Ընդ որում, նման նախաձեռնությամբ պետք է, որ հանդես գան իշխանությունները»: ՆՏ

Սահմանադրության խորհրդի հերթական նիստ

Նոյեմբերի 23-ին ՌԱԿ Հայաստանի կենտրոնական կոմիտեի գրասենյակում տեղի ունեցավ Սահմանադրության խորհրդի հերթական նիստը, որը վարում էր ԿԽ-ի ներկայացուցիչ Ռուբեն Հակոբյանը:

Նիստում քննարկվեց Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագիծը ՀՀ Սահմանադիր ժողովի մասին, որը որոշ փոփոխություններից հետո միաձայն հավանության արժանացավ: Աշխատանքային խմբին հանձնարարվեց արված դիտողությունների հիման վրա մշակել եւ ներկայացնել օրենքի նախագծի վերջնական տարբերակը ՍԽ-ի կողմից հաստատման համար: Որոշվեց վերոհիշյալ նախագիծը մոտ առաջիկայում հրապարակել մամուլում:

Քննարկվեց նաեւ աշխատանքային խմբի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը նպաստող միջոցառումների ծրագիրը:

Սահմանադրության խորհրդի հերթական նիստը տեղի կունենա նոյեմբերի 30-ին ՌԱԿ գրասենյակում:

Տնտեսություն

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՅՑ, ՈՐՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է ՓՈՔՐ ԵՎ ՄԻՋԻՆ ԲԻԶՆԵՍԻՆ

Ինչպես …եւի շատերն արդեն գիտեն, Մոսկվայում հիմնադրվել է Միջազգային հայկական համաժողովը: Մենք տեղեկացրել ենք նաեւ այդ կազմակերպության շրջանակներում ստեղծված բանկի եւ համաժողովի հայաստանյան մասնաճյուղի մասին: Անցած շաբաթ եւ կիրակի Երեւանի ժուռնալիստի տանը կայացավ հայաստանյան մասնաճյուղի անդրանիկ հավաքը:

Երկու օր, չնայած ցրտին, էլեկտրաէներգիայի պակասին կամ լրիվ բացակայությանը, նույնիսկ մոմի լույսի տակ հավաքի մասնակիցները զեկուցումներ էին լսում, կարծիքներ փոխանակում մեր դժվարին ժամանակներում հայությանը ցնծեցնող ուժի՝ տնտեսավարության, արվեստի, մշակույթի ու գիտության, բիզնեսի բնագավառի արժանավորներին սատար կանգնելու, Հայաստանին օժանդակելու մասին. Միջազգային հայկական համաժողովի գերագույն նպատակն է: … նպատակներին հասնելու … մեծ դեր է հատկացված համաժողովի հովանու տակ ստեղծված դրամատանը: Այս բանկի հայաստանյան ներկայացուցչության կառուցվածքի եւ ֆունկցիաների մասին … զեկուցմամբ հանդես եկավ Դավիթ Հակոբյանը: Ընդունելով այս կառույցի կարեւորությունը Հայաստանի եւ հայության համար, ներկաներից ոմանք հարցադրումներ … զեկուցողին, այդպիսով բանավեճ ծավալելով խնդրո առարկայի շուրջ:

Այնուհետեւ աշխույժ քննարկման նյութ դարձավ այն տնտեսական ճյուղի կառուցվածքը, անելիքներն ու իրավաբանական կարգավիճակը, որ ստեղծվում է Համաժողովի հայաստանյան մասնաճյուղի շրջանակներում եւ օժանդակությամբ: Այդ տնտեսական կառույցը նպատակ ունենալով միավորել հայաստանյան ձեռնարկությունների եւ անհատների ջանքերն ու միջոցները, համակարգողի դեր ստանձնելով, հիմնվելով նաեւ համաժողովի մոսկովյան կենտրոնի աջակցության վրա (այդ թվում նաեւ ֆինանսական), պիտի ծառայի մեր ձեռնարկությունների, նաեւ տնտեսապես թույլ ու անհատ ձեռներեցների ճանապարհին ծառացող ամենատարբեր խնդիրների լուծմանը, ինչպես նաեւ բացահայտի Հայաստանի ստեղծագործող, գիտական ներուժը, հնարավորային առաջադրությունները, ներդրումներ անի այդ ուղղությամբ: Ինչպես նշեց այս աշխատանքների համակարգողներից Հայաստանի «Գործարար մարդիկ» ընկերության նախագահ Խաչիկ Գեւորգյանը, սկզբնական շրջանում նախատեսվում է ֆինանսները առավելապես ուղղել այն ծրագրերի իրականացմանը, որոնք ամենաարագ շահույթն են ապահովում ներկա պայմաններում (օրինակ՝ դեղի առեւտրի ոլորտ): Իսկ այդպիսով գոյացած շահույթը արդեն կուղղվի երկարատեւ ինվեստիցիոն նախագծերի իրականացմանը:

Այս տնտեսական կառույցի իրավաբանական ձեւի առնչությամբ առաջարկություններ եղան հիմնադրել այն որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն, կամ բաց տիպի բաժնետիրական ընկերություն, ինչպես նաեւ գրանցել որպես շահույթ չհետապնդող կազմակերպություն: Երբ երկրորդ առաջարկը մերժվեց լոկ այն պատճառով, որ բավականին ժամանակ է պահանջում՝ ամիսներ, բաց տիպի բաժնետիրական ընկերություն գրանցելու համար, որ նման ձգձգումը այս պարագայում նպատակահարմար չէ, ապա երրորդը մերժվեց շահույթ չհետապնդելու առնչությամբ ներկաներից շատերի անհամաձայնության պատճառով: Այնուհետեւ, երբ զեկուցողը (Արթուր Բեգլարյան, Էկոնոմիկայի ինստիտուտ) ներկայացրեց սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության կազմակերպական առանձնահատկությունները ու նորությունները, այս կարգավիճակով կառույցի ճկունությունը, ինչպես նաեւ հետագայում բաց տիպի բաժնետիրական ընկերության վերածվելու հնարավորությունը, հավաքի մասնակիցների ճնշող մեծամասնության մոտ այլեւս տարակույսներ չմնացին այս կարգավիճակի նախընտրելիության վերաբերյալ:

Վերջում, արված առաջարկությունների հիման վրա կազմվեց Համաժողովի հայաստանյան բաժանմունքի նորաստեղծ տնտեսական կառույցի կազմակերպման նախապատրաստական աշխատանքների նախաձեռնող խումբ, որի մեջ մտան «Գործարար մարդիկ» ասոցիացիայի նախագահը, Հայաստանի պետական ճարտարագիտական համալսարանի փոխպրոռեկտոր Խաչիկ Խաչատրյանը, Էկոնոմիկայի ինստիտուտի աշխատակից Արթուր Բեգլարյանը եւ այլոք:

Հարցերի աշխույժ քննարկումը, շահագրգիռ մոտեցումը դրանց արագ եւ կոնստրուկտիվ լուծմանը, հույսեր է ներշնչում, որ Հայաստանի փոքր եւ միջին ձեռնարկություններին ու ձեռներեցներին շատ անհրաժեշտ այս տնտեսական կառույցը կստեղծվի ամենասեղմ ժամկետներում եւ իր նպատակները չի թողնի միայն թղթի վրա, որոշումներում ու նախագծերում:

ՄԱՐԳԱՐ ՄԵՆԵՇՅԱՆ

Ղարաբաղում ամանորյա նվերներ կստանան նաեւ նորածինները: «Չնայած արդեն 5 տարի շարունակվող պատերազմի դաժան պայմաններին, մենք կջանանք, որ մեր մանուկներն իրենց սիրելի տոնն անցկացնեն մյուսներից ոչ վատ», Սնարքի թղթակցին ասաց ԼՂՀ արհմիությունների ֆեդերացիայի նախագահ Սերգեյ Ղավբյանը: Մանուկներին իրենց նվերներով անակնկալներ կմատուցեն տեղացի արվեստագետները: Առանձնակի ուշադրություն կդարձվի զոհվածների երեխաներին եւ փախստականներին:

Սնարք

Միս ծախողի հաշիվը կամ կրկին փողի գործից...

Երբ հայ ժողովուրդն ունեցավ իր սեփական, ազգային դրամը, մայրաքաղաքի թիվ 2 շուկայում միս ծախողներից մեկը (չասեմ՝ միս) իր առյուծի գինը գրեց ու կախեց, հանուն ազգային արժանապատվության, ազգային վճարամիջոցով՝ դրամով: Հայ օրիորդներից մեկը, ում սիրտը միս էր ուզել, մի տեսակ հուզված, մոտեցավ. «Դրամ չունեմ, ռուբլով չե՞ք տա միսը»: «Ոչ, միայն դրամով», ի զարմանս նրա, պատասխանեց «պատրիոտը»: Այնուամենայնիվ, … ի հայտ եկավ գնորդի միս առնելու չափազանց անհաղթահարելի կամքը, միս ծախողը զիջեց. «Կիլոն 30 հազարով վերցրու»: Գնորդի հայտնին, թե՝ «Ախր, 200 անգամ թանկացրեցիք, 3 հազար է անում»: «Տակից են տուր, չէ, դու գիտես»: Անտրամաբանական թանկացումներից հետո, առանց մի օրվա թողնելու, թիվ 2 շուկան, մտնում գողի ծուղակն … միս ծախողին ու շուկայական այլուրի հարաբերությունները. Երբ նույնիսկ մի միս ծախող բանի տեղ չի դնում պետության առաջը, որ հայկական դրամի հետ ուժի մեջ են նաեւ «հայկական ռուբլու» մնացորդ մասունքները՝ 1-500 ռուբլիանոցները: Անցնելով խանութներից մեկի մոտով, օրիորդը փորձեց իր արտաքին փոփոխությունը ստուգել առակե ցուցափեղկերի վրա: Այդ պահին նրա հայացքն ընկավ խանութի (որ մթերային էր ու միաժամանակ դեղատնական) դատարկ դարակներին ու... խեղճ աղջիկ: Ավելի վատանալուց դրձնելու համար նա իրեն նետեց պատահաբար կողքին կանգնած տրոլեյբուսի մեջ ու խոր շունչ քաշեց, մանավանդ երբ աչքին ընկավ՝ «ուղեվարձը 25 ռուբլի»... Տրոլեյբուսի դռներն աղմուկով բացվեցին, կանգառ էր ու անչափահաս մի տղա ուրախ-ուրախ աղմկեց. «Ժողովուրդ, բոլորդ կիջնեք, իմ հաշվին է», ցլարած վարորդին նետելով 5000 ռուբլիանոց թղթադրամը 1992 թ. տպագրության: «Ընձ մնաս» մտածեցին շատ-շատերը: «Քո անդարդ սիրուչ մերը...» մռլտաց վարորդը: Իսկ շուկայական հարաբերությունները շարունակում էին իրենց անխափան ընթացքը, աչքի տակով անցկացնելով դոլլարի շուկայի գունեղ հավանաքի պատկերը, խնայողամարկերի դռները պատուհաններին, որոնց աղոթքի նման անվերջ կրկնում էին. «Թող շուտ բացվեն դռները, որ տուն հասնենք գոնե լուսով»:

Գ. Ն.

Ճգնաժամ

Ի՞նչ է լինելու «դրամի» հետ, խորհրդարանում եւս չգիտեն

Ազգային դրամը մտցնելը, հպարտության զգացմունքների փոխարեն ավելի շատ մտահոգությունների մի նոր ալիք առաջացրեց: Ինչո՞ւ ուշացվեց ազգային դրամի մուտքը, ինչպիսի՞ն կլինի նրա գնողականությունը, կհաջողվի՞ այն պահպանել արժեզրկումից... հարցականները շատ են եւ անորոշությունների գոնե մի մասի պարզաբանման ակնկալիքով դիմեցինք ՀՀ Գերագույն խորհրդի համապատասխան հանձնաժողովների ներկայացուցիչներին:

ՏԻԳՐԱՆ ՍԱՐԳՍՅԱՆ, ֆինանսների եւ բյուջեի հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ:

Այն ինչ իրականացվում է պարզապես անհրաժեշտություն է: Եւ մեխանիզմների առումով էլ՝ ամենից արդյունավետ տարբերակն է ընտրված: Ինչ վերաբերում է ժամկետներին, ապա դա ավելի շատ քաղաքական ենթատեքստ ուներ: ազգային դրամի ավելի վաղ մտցնելու դեպքում Հայաստանը կզրկվեր ռուբլու նոր տիպի գոտու ստեղծման պայմանագրերի խախտման մեջ, իր բոլոր բացասական հետեւանքներով հանդերձ: Իսկ թե որքա՞ն էր ճիշտ ընտրված պահը, դա արդեն իմ իրավասություններից դուրս գտնվող հարց է: Թեեւ ես երբեք չեմ բացառել կարծիքս եւ զարմանքից սկսած, ծանոթ մտահոգությամբ հայտարարել եմ ազգային դրամը որքան հնարավոր է շուտ շրջանառության մեջ մտցնելու մասին:

ՄԵԼՍ ՍԱՀԱԿՅԱՆ, տնտեսական ինքնուրույնության եւ տնտեսության զարգացման հանձնաժողովի, ենթահանձնաժողովի նախագահ:

Ուշացած էր, թե՞ ոչ ազգային դրամի մտցնելը, դժվարանում եմ պատասխանել: Թեեւ դրա անհրաժեշտության նախանշաններն առկա էին: Հավանաբար ճիշտ այս ամենը դեռեւս օգոստոսի կեսերին սկսել էր: Թե ի՞նչ հետեւանքներ կլինեն, նույնպես դժվարանում եմ պատասխանել: Բայց չեմ կարող համաձայնել, որ տասնապատիկ բարձրացած գները իրենց նախկին, մինչգնաճային մակարդակին կիջնեն: Արդեն հայտարարված է, որ առեւտուրը ռուբլով է հաշվարկվելու եւ նորից արժեքները մեծանալիս 200 անգամ բաժանելու եւ այդ գներով առեւտրի վճարման կազմակերպումը, ամենեւին էլ բացառված չէ:

Չեմ կարծում, թե մթերքների մեծ տոկոսներ ունենանք եւ, բացի այդ, ռուսական ռուբլով ու դոլլարով «դրամի» հեղինակությունը պահպանելն էլ հեշտ խնդիր չէ: Հետեւանքը գների նոր թռիչքն է լինելու:

ՌՈՒԲԵՆ ԹՈՐՈՍՅԱՆ, Տնտեսական ինքնուրույնության եւ տնտեսության զարգացման հանձնաժողովի նախագահ:

Անցած ինձ համար միանշանակ է, որ ազգային դրամի մտցնումը ուշացվեց: Դեռեւս սեպտեմբեր ամսին վարչապետը հայտարարեց, որ այդ խնդրում տեխնիկական առումով ոչ մի բարդություն չկա: Իսկ այժմ դա կատարվում է գերարժեզրկման պայմաններում, երբ լուրջ դժվարություններ կլինեն գների կրկին իջեցման հարցում: Ինչ վերաբերում է խնդրի քաղաքական կողմին, ապա մենք, պատգամավորներս լավ չենք պատկերացնում այն, քանզի տեղի ունեցող բանակցությունների մասին ինչ տեղեկություններ ենք ստացել: Սակայն մամուլում հրապարակված լուրերից էլ կարելի է եզրակացնել, որ եւ քաղաքական, եւ տնտեսական տեսանկյուններից այս քայլը շատ հանդիսավոր կերպով կարելի էր առնվազն մեկ ամիս առաջ կատարել: Կրկին մանրամասնություններին ծանոթ չլինելով՝ չեմ պատկերացնում նաեւ, թե ինչ ռուբլու մի մասի պահպանումով ինչպե՞ս ենք ապահովագրվելու հետագա ներխուժումից...

Ավանդաբար տարօրինակ է, որ օրենսդիր մարմնի տնտեսական ինքնուրույնության եւ տնտեսության զարգացման անունը կրող հանձնաժողովի նախագահը հանրապետության տնտեսության հետագա ճակատագրի հետ կապված հարցերին նման անորոշ պատասխաններ է տալիս, բայց սա եւս մեր իրականությունն է:

ՀՈՎՍԵՓ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Եվրախորհրդի հայտարարությունը ԼՂՀ-ի վերաբերյալ

«Եվրոպական խորհուրդը դատապարտում է 1993 թ. նոյեմբերի 24-ին Լեռնային Ղարաբաղի շրջանում հրադադարի համաձայնագրի խախտումը եւ կոչ է անում բոլոր ուժերը դուրս բերել վերջերս գրավված տարածքներից», ասվում է Ադրբեջանի ԱԳՆ-ում Խաբար սերվիսի թղթակցին հանձնված Եվրախորհրդի հայտարարության մեջ: Ինչպես նշվում է փաստաթղթում, Եվրոպական խորհուրդը հավատարիմ է ԵԱՀԽ սկզբունքներին համապատասխան Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության եւ ինքնիշխանության կարեւորությանը: «Եվրախորհուրդը հատկապես մտահոգված է սահմանային հազարավոր խաղաղ բնակչության անձանց ծանր վիճակով, որոնք փախուստով փրկվում են զինված ընդհարումներից: Փախստականների ընդունումն ու պաշտպանությունը պետք է լինի միջազգային ընկերակցության առաջնային խնդիրներից մեկը: Բացի դրանից, բազմաթիվ հարկադիր վերաբնակիչների առկայությունը մեծացնում է հայ-ադրբեջանական հակամարտության միջազգայնացման վտանգը, որն սպառնում է ամբողջ շրջանի կայունությանը», ընդգծվում է հայտարարության մեջ: Վերջում Եվրախորհուրդը կրկին հավաստում է իր լիակատար պաշտպանությունը Լեռնային Ղարաբաղի դիմակայության խաղաղական կարգավորման ուղղությամբ ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի ջանքերին եւ համաձայն կողմերին կոչ է արել վերականգնել 1993 թ. նոյեմբերի 24-ին խախտված հրադադարի վիճակը: ՆՏ

Հունվարի 1-ից մանաթը միակ վճարամիջոց

Ադրբեջանում շրջանառությունից կհանվեն առայժմ մնացող խորհրդային 1961-92 թթ. 10 ռուբլիանոցները: Այդ մասին հայտնեց ազգային բանկի նախագահ Աղաեւը, առաջատար բանկերի կազմակերպած մամուլի ասուլիսում: Հունվարին եւ փետրվարին ենթադրվում է կրկին ավելացնել դրամազանգվածը արտասահմանից բերելու հաշվին, քանի որ դեկտեմբերին սպասվելիք մանաթների նոր խմբաքանակը չի լուծի խնդիրները աշխատավարձի առաջիկա բարձրացման, ինչպես նաեւ դրամաշրջանառության ծանր վիճակի պատճառով: ՆՏ

Նավթարդյունաբերության անկումը կշարունակվի

Ադրբեջանի ազգային նավթային ընկերության փորձագետների հաշվարկների համաձայն, եկող տարի նավթարդյունահանման ձեռնարկությունների արտադրության անկումը կշարունակվի եւ տարեկան ծավալը կկազմի շուրջ 9 միլիոն տոննա, այսինքն այս տարվա պլանից 580 հազարով պակաս: Ըստ կանխատեսումների, այդ պլանը չի հաջողվի կատարել: Եկող տարի 700 միլիոն խմ-ով կկրճատվի բնական գազի արդյունահանումը եւ տարեկան ծավալը կկազմի 6 միլիարդ 560 խմ, որ կապահովի Ադրբեջանի գազի նվազագույն կարիքների միայն 50 տոկոսը: Կայունացում տեղի կունենա միայն նավթի գների արձակման դեպքում: ՆՏ

Խորհրդաժողովը կկայանա Ստամբուլում

Սեւծովյան երկրների տնտեսական համագործակցության կազմակերպության խորհրդաժողովը կանցկացվի նոյեմբերի 29-ից մինչեւ դեկտեմբերի 2-ը Ստամբուլում: Հանդիպման ընթացքում կքննարկվեն կազմակերպության մասնակից երկրների տնտեսական կապերի ընդլայնման հարցեր: ՆՏ

Նախիջեւանում հալածում են ԱԺՃ անդամներին

Օրերս ձերբակալվել է Նախիջեւանի Ինքնավար Հանրապետության նախկին ներքգործնախարար Սիավուշ Մուստաֆաեւը: Այդ մասին հաղորդելով Խաբար սերվիսի թղթակցին, ԱԺՃ մամուլի ծառայությունում նշեցին, որ ձերբակալման պատճառներն առայժմ հայտնի չեն: Նույն աղբյուրի համաձայն, վերջին մեկ ամսում այդ շրջանում ուժեղացել են բռնությունները ԱԺՃ անդամների դեմ:

digitised by A.R.A.R.@

Հայաստան

ՍՊԱԾ-ի հեղինակությունը բարձրանում է

Հայաստանի սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայության մասին շատ է խոսվել եւ գրվել: Ընդ որում, եղել են եւ դրական արձագանքներ, եւ բացասական կարծիքներ: Եւ այնուամենայնիվ, մի բան պարզ է՝ ծառայությունը գործում է բավականին ակտիվորեն, կապեր հաստատում աշխարհի տարբեր երկրների համանման ծառայությունների հետ, համագործակցության պայմանագրեր ստորագրում, եւ այլն: Տեխնիկական բավարար հագեցվածությունը ու մասնագետների բարձր որակավորումը թույլ են տալիս Հայաստանի ՍՊԱԾ-ը դասել աշխարհի համանման լավագույն ծառայությունների շարքում: Ինչպես հայտնի է, հոկտեմբերին Հայաստանում տեղի ունեցավ Սպիտակի երկրաշարժի 5-րդ տարելիցին նվիրված միջազգային երկրաշարժագիտական գիտաժողով, որին մասնակցում էին այդ բնագավառի ամենահեղինակավոր մասնագետներն աշխարհի բազմաթիվ երկրներից: Ահա միայն մի քանի արձագանքներ: Պրոֆեսոր Մարկ Կյայչկո. «Ես աղբեցի եւ երջանիկ էի, երբ ծանոթացա ՍՊԱԾ-ին: Մենք վաղուց էինք ցանկանում ունենալ այդպիսի համալիր ծառայություն, իսկ Հայաստանում այն ստեղծվեց զարմանալի կարճ ժամկետում»: Պրոֆեսոր Ջոն Ֆիլսոն, ԱՄՆ. «Հայաստանի ժողովուրդը եւ կառավարությունը պարզապես չեն կարող ունենալ սրանից լավ ծառայություն: Պատահական չէ, որ ՍՊԱԾ-ն այսօր ձեռք է բերել միջազգային բարձր հեղինակություն»: Ակադեմիկոս Գենադի Սոբոլեւ, Ռուսաստան. «Հայաստանը Ճապոնիայից եւ Չինաստանից հետո աշխարհում երրորդ երկիրն է, որ կազմակերպել է նախազգուշացման, դիտարկումների, վերահսկման եւ ահազանգի միասնական ծառայություն: Այդ առումով դուք, անշուշտ, գերազանցում եք Ռուսաստանին»:

Իհարկե, գիտաժողովի նպատակը հաճոյախոսություններ ասելը չէր: Ձեռք բերվեցին մի շարք համաձայնություններ, ստորագրվեցին պայմանագրեր, որոնք կամրապնդեն ոչ միայն հետագա համագործակցությունը, այլեւ լուրջ երաշխիքներ կստեղծեն Հայաստանի ՍՊԱԾ-ին՝ շրջանում առաջնությունը նվաճելու համար: Մասնավորապես համագործակցության վերաբերյալ փաստաթուղթ է ստորագրվել ՍՊԱԾ-ի եւ Ռուսաստանի Պետշինի Շինարարական կոնստրուկցիաների կենտրոնական գիտահետազոտական ինստիտուտի, Կոլումբիայի համալսարանի Լամոնտ-Դոերթի երկրի աստղադիտարանի, Չինաստանի երկրաշարժագիտական պետական բյուրոյի, Ստրասբուրգի երկրի ֆիզիկայի ինստիտուտի միջեւ եւ այլն: Մի խոսքով, կա գոնե մի բնագավառ, որտեղ Հայաստանը ոչ միայն լիարժեք, այլեւ ցանկալի գործընկեր է աշխարհի բոլոր պետությունների համար:

Ա. Բ.

Լեզուն երկար՝ խելքը կարճ կամ հակառակը

Տակավին պարզ չէ՝ պետական լեզվաքաղաքականության ապարեզում կրիայի քայլեր ենք զգում, թե՞ դեռեւս չոչ անում (ՀՀ լեզվի մասին օրենքի ընդունումից հետո տեսչության պետի ընտրության ու նշանակման մոտ կեսամյա քաշքշուկ, կենդանի լեզու ներկայացնող, նաեւ ստեղծող ամենաընդարձակ միջավայրի՝ լրագրության հետ ցանկացած հաղորդակցման կարգի բացակայություն եւ այլն), բայց մի բան պարզ է. ՀՀ լեզվի պետական տեսչությունը լեզվաշինարարության հարցում մի մեծ համազգային նվաճման հասավ (գուցե իր պատմության մեջ առաջինի՞ն). շրջանառության մեջ մտավ հայերենի նոր մեկ միավոր՝ «դրամ» բառը:

Շրջանցելով այն փաստը, որ լրագրողներիս համար բառն արդեն տասնամյակների բազմաթիվ առիթներ է տալիս մտալ որպես ամբողջ հրամցնելու տրամաբանական սայթաքումների գնով, այնուամենայնիվ, մենք ողջունում ենք հայոց լեզվի արդի խնդիրները պետականորեն լուծելու ամեն մի քայլ:

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Զրույց

Արա Հովհաննիսյան. ԴԱՐԻ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅԱՆ ԴԵՄ ԳՅՈՒՏԻ ՀԵՂԻՆԱԿ

«Ճակատագրի դեմ ինչ հոյակապ փոխվրեժ զաղթական հայերի այս ընտանիքի համար, որի պապերին բնաջնջել են թուրքերը»

Այս խոսքերով է բնորոշում ֆրանսիական «Պարի-Մաչ» հանդեսի նոյեմբերի 10-ի համարը տողի բաժնում ասպարեզում առանցքային հայտնագործություն կատարած Արա Հովհաննիսյանին: Հոկտեմբերի վերջերին ֆրանսիական հեռուստաալիքները, մամուլը եւ ռադիոն դժում էին այդ սենսացիոն լուրից: Պրոֆեսոր Արա Հովհաննիսյանը Փարիզի Պաստյորի ինստիտուտի իր խմբով երկարամյա աշխատանքից հետո գտել էր մի բանալի, որով հնարավոր էր կանխել տղիտի վիրուսի փախանցումը բջջից նրա: Հեռուստաէկրաններին հայտնվող պրոֆեսորը ֆրանսերեն ընդգծված առոգանությամբ պատասխանում էր հարցերին, մինչ մենք, Փարիզի արվարձաններից մեկում գտնվող մի բնակարանում հավաքված, երեւի ջոկ հայերով զրուցում էինք, թե որտեղացի կլինի Արա Հովհաննիսյանը. դասելով անուն-ազգանունից՝ կամ Հայաստանից, կամ էլ Իրանից: Րաֆֆի Հերմոն Արամեն սկսեց այստեղ-այնտեղ զանգահարել, հեռախոսի համարներ բռնել: Մեկ ժամ հետո հեռախոսը կրկին զնգաց: Րաֆֆու դիմագծերը հալվեցին, դողացող մեծարանքով նա սկսեց հաճոյախոսությունների հեղեղ տալ: Ինքը պրոֆեսոր Արա Հովհաննիսյանն էր զանգահարում: Անմիջապես պայմանավորվեցինք հանդիպել: Թեեւ արդեն հռչակավոր գիտնականը մերժում էր լրագրողների բոլոր առաջարկները, մեզ բացառություն արեց:

Հանդիպեցինք հաջորդ օրն իսկ. Փարիզի ինչ-որ մի սրահում, ուր բժշկական գիտաժողով էր անցկացվում: Միջահասակ, նիհարավուն, խիստ կոկիկ Արա Հովհաննիսյանը ճիշտ գիտնականի կերպար էր: Ի զարմանս մեզ, նա հրաշալի հայերենով էր խոսում: (Հետագայում մենք կարճ ժամանակով եղանք Պաստյորի ինստիտուտի նրա աշխատասենյակում, պատերից կախված տեսանք Գառզուի եւ Ասատուր Պզտիկյանի նկարները: Գառզուն իր նկարներից մեկի տակ մակագրել էր Ara le Magnifique (Արա հրաշալի կամ գուցե Արա Գեղեցիկ): Ամբողջ ընտանիքով եղբայրները, քույրերը, գիտության մարդիկ են, բժիշկներ: Ինքը ծնվել է Հալեպում, 1948-ին, ուսանել Հայկազյանում, այնուհետեւ անցել Բեյրութի ամերիկյան համալսարան, Լոնդոնի բազմաբուժական ֆոլեջ:

Սկզբում մի քանի տարի աշխատել է Լոնդոնի բժշկագիտության ազգային ինստիտուտում, այնուհետեւ տեղափոխվել Փարիզ, Պաստյորի ինստիտուտ, ուր զբաղվել է քաղցկեղի ինտերֆերոնով: Մեր հարցերից մեկի առիթով, թե արդյոք իր հայտնագործությունը բավարար չափով ապահովագրվա՞ծ է, պրոֆ. Հովհաննիսյանը սխալ հասկանալով, մի քիչ նեղված, մի քիչ երեխայի շիտակությամբ սկսեց թվել, թե ինքը ով է՝ 45 տարեկանում գիտահետազոտական աշխատանքների տերեն, առաջին կարգի գիտնական, Ֆրանսիայի լավագույն գիտնականների 3,5 տոկոսի մեջ է եւ այլն: Հետո հասկանալով, թե խոսքն ինչի մասին է, երեքով սկսեցինք ծիծաղել: Երբ նա սկսեց բացատրել իր հայտնագործության էությունը, որից առանձնապես բան չէինք հասկանում, թեեւ մինչ այդ բերել էինք մի քանի մասնագիտական հրատարակություններ, սխեմաներ էր գծում՝ պայմանանշանների վրա գրելով ոչ թե անգլերեն կամ ֆրանսերեն, այլ հայերեն, որ ավելի մտածողության արդյունք էր, քան ձեռքի վարժվածության, կամ երկուսը միասին:

Ինչ որ է, մենք նախնական 15 րոպե փոխարեն 45 րոպե խոսեցինք այդ խիստ համակրելի մարդու հետ, հպարտության եւ մի անանուն զգացողության խառն զգացումով, որ գուցե միայն հայերին է հատուկ կամ մեր ճակատագրի ժողովուրդներին, եւ մեր ներկայացրածն էլ ոչ թե գիտնականի պատկեր է կամ գնահատական, այլ սոսկ մարդու, որի հետ պատահիվ ունեցան զրուցել երկու լրագրողներ:

ՐԱՖՖԻ ՀԵՐՄՈՆ ԱՐԱՔՍ
ՀԱՍՄԻԿ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ
Փարիզ-Երեւան

Երեւան

Բաղնիքների ու երկաթգծի գործարկումից մինչեւ նավթի բաշխում

Երքաղխորհրդի գործկոմի նոյեմբերի 22-ի դիսպետչերական խորհրդակցության ժամանակ քննության առնվեցին մի շարք հարցեր: Ջեռուցման մասին հաղորդումներից հետո, որի ժամանակ նշվեց, որ մայրաքաղաքի բոլոր շրջանները, Շենգավիթից եւ Էրեբունուց բացի, գերակատարել են պետական պլանները, քաղաքի կենսապահովման հարցերի հետ կապված Երքաղխորհրդի նախագահ Սամվել Մալխասյանը հանձնարարություն տվեց աջակցության համար դիմել «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամին՝ Նորքի 1-ին զանգվածի եւ Ավան-Առինջ թաղամասի ջեռուցման խնդիրները լուծելու համար: Նոյեմբերին վերագործարկելու հանձնարարություն տրվեց Երքաղէլեկտրացանցի պետ Վլադիմիր Սարգսյանին: Մոտ ժամանակներս Երքաղխորհրդի գործկոմի նախագահ Վահագն Խաչատրյանի նախաձեռնությամբ մայրաքաղաքի բաղնիքները կրկին կսկսեն ծառայել բնակչությանը, ընդ որում նախատեսվում է բաղնիքների մեկ օրվա անվճար աշխատանք:

Նոյեմբերի 22-ի դիսպետչերականում ստեղծվեց քաղաքում ընթացող դրամափոխանակությունը վերահսկող հանձնաժողով: Դրամափոխանակության հարցի մասին քննարկումը շարունակվեց նաեւ երեկ տեղի ունեցած քաղխորհրդի գործկոմի նիստում, որտեղ հաղորդմամբ հանդես եկավ ֆինանսական վարչության պետ Վլադիմիր Հարությունյանը: Նա տեղեկացրեց, որ դրամափոխանակության ընթացքի վերաբերյալ ոչ մի տեղեկատվություն չկա Արաբկիրի շրջանից, իսկ բոլոր շրջանների խնայդրամարկղերը ոչ մի տեղեկատվություն չեն տվել, թե ինչպիսին է դրամափոխանակությունն իրենց տարածքում:

Միաժամանակ նշվեց, որ դրամափոխանակության անցկացման ժամանակ խնայդրամարկղերը հաճախակի անջատման տակ են ընկել, ինչը խանգարել եւ խոչընդոտներ է առաջացրել: Առաջարկվեց քաղաքային դրամափոխանակության հանձնաժողովի անդամներին կցել փոխանակման կետերին:

Նիստում հայտարարվեց նաեւ, որ դեկտեմբերի մեկից որպես ներքաղաքային տրանսպորտ կաշխատի երկաթուղային կայարան–Քանաքեռ (հյուսիսային ավտոկայան) երկաթուղագիծը:

«Յայզ» նախագծային-շինարարական կազմակերպությունը դիմել էր քաղխորհրդի գործկոմին, թույլտվություն ստանալու Կասկադից վերեւ ընկած տարածքում թաղամաս կառուցելու համար, մոտ 70 ցածրահարկ տների համալիր: Երքաղխորհրդի գործկոմը երեկվա նիստում քննարկելով այս հարցը, որոշեց թույլատրել այդ ծրագրի իրագործումը: Ռուսաստանից հանձնարարվեց 15 օրվա ընթացքում քաղխորհրդի ճարտարապետական վարչության հետ կնքել համապատասխան պայմանագիր, իսկ կառուցումից հետո այդ բնակֆոնդի 24 տոկոսը հատկացվելու է քաղխորհրդի գործկոմին:

Ավելացնենք նաեւ այն, որ դեկտեմբերի մեկից սկսվելու է նավթի բաշխումը բնակչությանը, որ բաժանված է 16 կատեգորիաների: Այս մասին մանրամասնություններ դեռեւս չկան, բացի այն, որ շարքային յուրաքանչյուր ընտանիքի (կատեգորիայի մեջ մտնող) հատկացվելու է 20 լիտր նավթ, ընդ որում որոշ շերտերի նախատեսված է անվճար բաշխում: «Ազգ»

Կրթական

Դպրոցական պարտադիր ծրագիրը վերաձեւում է արձակուրդները

Մայրաքաղաքի 196 հանրակրթական դպրոցից 140-ը, ըստ Երքաղխորհրդի կրթության վարչության պետի տեղակալ Շավիկ Բարսեղյանի, ձմռան ընթացքում կջեռուցվի կոշտ եւ հեղուկ վառելանյութով, մնացած 46 դպրոցը կենտրոնացված ջեռուցմամբ կապահովվի: Արդեն 350 տ փայտ է տեղափոխվել դպրոցներ, ձեռք է բերվել 920 վառարան: Առաջիկա օրերին կբաշխվի նաեւ հեղուկ վառելանյութը: Այս միջոցառումները կնպաստեն Երեւանում դպրոցական կանոնավոր առօրյայի կազմակերպմանը մինչեւ դեկտեմբերի 25-ը: Այնուհետեւ կսկսվի ձմեռային արձակուրդը (մինչեւ հունվարի 15-ը): Աշնանային արձակուրդներից հանված մեկ շաբաթը եւ 5-1 դասացուցակին անցնելն արդյունքում երկու շաբաթ են գոյացնում, որը հնարավորություն կտա ձմեռային արձակուրդը երկարաձգել մինչեւ փետրվարի 1-ը եւ... այսպես շարունակ, որպեսզի իրականացվի դպրոցական պարտադիր ծրագիրը:

Ինչ վերաբերում է նախակրթական հիմնարկներին, ապա դրանք ընդգրկված չեն «Ձմեռ» ծրագրում: Ինչեւէ, յուրաքանչյուր շրջանում կգործի 2 հերթապահ մանկապարտեզ, որոնց եւս կտրվեն վառարաններ ու վառելանյութ: Պրն. Բարսեղյանը նշեց, որ մանկապարտեզները հիմնականում սննդով ապահովված են, իսկ ինչ-ինչ բարդությունների դեպքում դրանք մի մանկապարտեզից մյուսը կարող են տեղափոխվել:

Ռ. Խ.

Կրթական

Նոր դասագրքեր, բայց ո՞ւմ համար

Վերջապես ասպարեզի վրա են հայ գրականության նոր դասագրքերը: Ուսուցիչները թեթեւացած շունչ քաշեցին: Վաղուց ժամանակն էր վերափոխելու տասնամյակների քարացած սկզբունքներով ու դասակարգային պայքարի տեսանկյունով շարադրված դասագրքերը:

Հատկապես ուրախությամբ ընդունվեցին 7-րդ եւ 8-րդ դասարանների դասագրքերը: Չէ՞ որ 8-րդ դասարանում առաջներում անցնում էին միջնադարյան հայ գրականություն, որը ոչ միայն չէր ընկալվում պատշաճ խորությամբ, այլեւ, մեղմ ասած, սեր չէր արթնացնում աշակերտության մեջ դեպի մեր միջնադարյան գրական արժեքները:

8-րդ դասարանի այս նոր դասագրքով նախատեսված է անցնել 20-րդ դարի հայ գրականության դասընթացը:

Հեղինակների ընտրությունը շատ տեղին է: Այնտեղ հավաքված է մերօրյա գրականության ընտրանին: Աշակերտը ընդհանուր պատկերացում կկազմի մեր արդի գրականության մասին: Բայց բանն այն է, որ այսօր, երբ աշակերտը չի կարդում ընդհանրապես, չի հետաքրքրվում լրացուցիչ ոչ մի նյութով ու օժանդակ գրականությամբ, տանը ինքնուրույն չի աշխատում, դասագրքային հնարավորություններն այս առումով շատ սահմանափակ են: Հեղինակի մեկ երկու ստեղծագործություն, մակերեսային վերլուծության ինչ-ինչ փորձեր, եւ վերջ:

Երբեմն չուզենալով թերագնահատել դասագրքի այլ արժանիքները, (հեղ. Չ. Գրիգորյան, Ա. Եղիազարյան) հուսանք, որ դասագիրքը կվերամշակվի նոր սկզբունքներով ու նոր մտահղացումներով կհարստանա:

Ուզում եմ մի քիչ ավելի մանրամասն խոսել 7-րդ դասարանի դասագրքի մասին (հեղ.՝ Չ. Ավետիսյան, Վլ. Կիրակոսյան): Ժամանակագրական առումով այն ընդգրկում է 19-րդ եւ 20-րդ դարասկզբի գրական արժեքները: Ժամանակի փոշիներից թոթափվել եւ «մաքրվել են» այնպիսի հեղինակներ, ինչպես Ահարոնյանը, Օշականը, Շանթը, Զարդարյանը:

Բայց ողբերգությունն այն է, որ մեր աշակերտները (հատկապես 7-րդ դասարանի) սահուն ընթերցել չգիտեն, ուր մնաց՝ արեւմտահայերեն կարդան: Երեխան չի հասկանում, չի ընկալում, չի ընդունում:

Ինչքան էլ ուսուցիչը գովի ու գովաբանի, բացատրի ու պարզաբանի արեւմտահայերենի գեղեցկությունն ու հրապույրը, միեւնույն է, աշակերտն անհաղորդ է մնում մատուցվող նյութին:

Այս առումով ուզում եմ մի առաջարկություն անել. այլեւայլ ոչ կարեւոր ու անիմաստ դասաժամերը հատկացնել արեւմտահայերենին: Թող որոշ չափով մեր աշակերտները սովորեն լեզուն, հասկանան, նոր ուսումնասիրեն նյութը: Թե չէ ինչ է ստացվում. դասաժամը վերածվում է ոչ թե ստեղծագործության ընկալման, այլ թարգմանության դասաժամի:

Կան ընտրված նյութեր՝ Ահարոնյանի «Մխաղաղը», Շանթի «Հին աստվածները», բացարձակ անհասու են այսօրվա աշակերտին:

Կարող են, ինչ խոսք, գտնվել ընդդիմախոսներ, ասելով, թե մակարդակի ընդհանուր ցածրությունը չպիտի պատճառ դառնա իջեցնելու դասագրքերի մակարդակը:

Բայց այդ դեպքում հարց է ծագում, թե ո՞ւմ համար են դրանք գրված, ովքե՞ր են դրանց հասցեատերերը: Ժամանակները անպայման կփոխվեն, եւ ամեն ինչ իր տեղը կընկնի: Իսկ այժմ դասագրքեր կազմելիս հարկ է առաջին հերթին հաշվի առնել, թե ում համար են դրանք նախատեսված:

Ա. ՇԱՀԲԱԶՅԱՆ
Երեւանի թիվ 148 դպրոցի ուսուցչուհի

digitised by A.R.A.R.@

Տնտեսություն

«ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԵՌԻԿ» ԿԱՄ ՍԵՓԱԿԱՆԱՇՆՈՐՀՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ԵՎ ԴՐԱ ՇՈՒՐՋ

Լրագրող Իդա Մարտիրոսյանի հարցերին պատասխանում է տնտեսագիտության դոկտոր ԱՇՈՏ ԹԱՎԱԴՅԱՆԸ:

— Պարոն Թավադյան, 20 տոկոսը դեռ երկար է շիկացնելու մեր ուղեղները, արդեն նրա համար, որ խորհրդարանում դա հարուցեց փոթորկալից քննարկում: Սակայն վեճերի վառոդային պայթյուններից հետո, հավանաբար, շատերի մեջ հարց առաջացավ՝ ինչո՞ւ հենց 20 տոկոս, ինչո՞ւ է դա տարածվում բոլոր ձեռնարկությունների վրա, ինչո՞ւ է առհասարակ նման ձեւ ընտրվել:

— Դուք իրավացի եք, անձնապես պարտադիր չէ, որ 20 տոկոսը համընդհանուր բնույթ կրի: Էլ չասենք այն մասին, որ բոլորովին ավելորդ է տնտեսական հարցերին քաղաքական երանգ հաղորդել, ինչպես դա տեղի ունեցավ խորհրդարանային քննարկումների ժամանակ: Ու անձնապես էլ վախկոտ չէ սեփականաշնորհման նման հարցը վերածել խմբակայնության: Իրոք, ինչո՞ւ հենց 20 տոկոս:

— Որքանո՞վ է հենց այդ մեծությունը տնտեսապես հիմնավորված: Չէ՞ որ կան բնագավառներ, որտեղ տոկոսը կարող էր շատ ավելի բարձր լինել: Զգացվում է հիմնավորումների բացակայությունը, այսինքն, թե ինչպիսի՞ տոկոսը ո՞ր բնագավառում ավելի մեծ արդյունք կարող էր տալ եւ կոնկրետ ինչպիսի՞ իրական պայմաններում: Իհարկե, այստեղ բանը ոչ այնքան սոցիալական անարդարության մեջ է, որքան արտադրության արդյունավետության էական բարձրացման, առանց որի իրականում անհնարին է սոցիալական խնդիրներ լուծելը:

— Ես համոզված եմ, որ սեփականաշնորհման արդյունավետ կլինի առաջին հերթին առկա էներգա եւ աշխատատար բնագավառներում (օրինակ, թեթեւ արդյունաբերության բնագավառներում): 20 տոկոսն այստեղ կարող է եւ բեկումնային նախադրյալ ստեղծել արտադրության արդյունավետության զգալի բարձրացման համար:

Երկրորդ, դա պետք է պետության համար անհրաժեշտ օբյեկտների համար: Դրա հետ մեկտեղ սեփականաշնորհումը հնարավորություն կընձեռի արտադրել ու ճշգրտել դրա մի շարք տեսանկյուններ: Բացի դրանից, սեփականաշնորհումը կոնկրետ բնագավառներում է հակելի:

— Ուզում եմ հուսալ, որ սեփականաշնորհման շուրջ այլեւս չեն լինի մերձխորհրդարանական պարեր: Հավանաբար, ամենագլխավորը սեփականաշնորհման ստրատեգիայի ընթացքի լավագույն ընտրությունն է, այն կմիավորի հետաքրքրությունները, արդյունավետությունը, պետության եկամուտները եւ այլն: Մի խոսքով, [illegible] սեփականաշնորհման ժամանակ շատ բաներ հաշվի չառնելով, դրա օգուտները այնքան դուրս չեկան, ինչպիսին սպասվում էին: Եւ հետո, ի՞նչ ասում չսեփականաշնորհվող ձեռնարկությունների:

— Առաջին հերթին հարկավոր է [illegible] ու [illegible]: Այդ ձեռնարկությունները պետք է անցկացնել վարձակալության [illegible]: [illegible]

[illegible] սեփականաշնորհման «շոյելին» է: Ինչպես «չի կարելի աղջկան կիսով չափ հղի լինել», այնպես էլ, հավանաբար, հնարավոր չէ մտածել, որ մեկ բնագավառի առաջադեմությամբ [illegible] հեռախոսներ են

իրական արդյունք չի տա: Հողը բաժանեցին, իսկ ագրոսեկտորի ունեցած համալիրը (պահեստամասերի արտադրությունից մինչեւ բանկային վարկերը եւ այլն) իրական կերպով «չկառուցին» հողային նոր պայմաններին:

Երբ նույնը տեղի ունենա արտադրությունում... Ես առաջին հերթին նկատի ունեմ նաեւ բանկային համակարգը, երբ այսօր մեզ մոտ ընտրողաբար կարելի է խոսել նման բանի մասին:

— Միանշանակ է այն, որ սեփականաշնորհումը եւ արտադրության ղեկավարների կտրուկ շահագրգռվածությունը վերջնական արդյունքում (որը չափազանց կարեւոր է) կօգնի լավացնել նաեւ բանկային աշխատանքը: Նրանց գործունեությունը կախվի անմիջական փայատերերի կողմից: Գիտենք, այժմ փայատերերը ոչ այնքան շահագրգռված են շահաբաժնի տոկոսի առավելագույնացման, որքան իրենց ծախ տեղերը կարկատելու հնարավորության հարցերում: Դա բանկը վերածում է իրականում ոչ թե առեւտրական ձեռնարկության, որը կբերի հնարավոր առավելագույն եկամուտ, այլ ավելի շատ հիշեցնում է փոխօգնության ընկերություն: Որոշում ընդունող բանկի աշխատակիցներն էլ իրենց հերթին մինչեւ չէ, որ ուղղակիորեն շահագրգռված են իրենց աշխատանքի բարելավման հարցում: Այս ամենը հանգեցնում է նրան, որ ոչ միայն վարկի տոկոսը չի հասցնում արժեզրկման հետեւից հասնել (փաստորեն բանկային շահույթի մասին խոսք անգամ լինել չի կարող), այլ անգամ չի համապատասխանում փողի առաջարկի ու պահանջարկի իրական փոխհարաբերությանը:

Ի դեպ, այժմյան յոթտոկոսանոց առավելագույն ՆԱՐԺԱ-ն, այսինքն տարադրամի առուվաճառքի միջեւ եղած տարբերությունը բարձր է: Կարծում եմ, որ 3 տոկոսը բավական է, քանի որ հարկավոր է ամեն կերպ խանգարել գնման կուրսի անկմանը, որը չի համապատասխանում առաջարկի ու պահանջարկի իրական փոխհարաբերությանը: Ավելի դա կարող է հանգեցնել առաջարկի մեծության կրճատման, եւ համապատասխանաբար, պետության եկամուտների կորստի:

— Քանի որ մենք արդեն խոսեցինք փողի ու տարադրամի մասին, ուղղակի մեզ կմնի շրջանցել սեփականը մտցնելու խնդիրը: Ես, իհարկե, մասնագետ չեմ, բայց անգամ ինձ, երբ Ռուսաստանը Պավլովի ժամանակներից սկսեց իր «փորձերը» ռուբլու գոտում, արդեն բխեց, որ դա լավ չի վերջանա: Ոչ մի երկիր լրջորեն չի կարող անգամ կակազել ազատության մասին, երբ գտնվում է ուրիշի «ֆինանսական կեռիկի» վրա: Իսկ այդ ժամանակ ինչպե՞ս անվանենք [illegible], երբ «դրամը» ընթանում է, իսկ [illegible] է ինչ-որ [illegible]: [illegible] է, [illegible], որ մենք եւս չունենք, որովհետեւ սեփական տարադրամ թողարկելու համար անհրաժեշտ է դրա ապահովումը: Չեմ վիճում: Բայց... Չէ՞ որ «դոլարի» ամեն դեպքում բոլոր է, թե հարկադրում է կատարել անխուսափելին: Ինչպե՞ս, հիմա էլ «առարկում» ապահովման» [illegible]: Այդ ընթացքում իրավիճակն էլ է փոխվել:

— Գիտեք, դեռեւս հուլիսին եւ առաջարկել եմ մտցնել դրամական միավոր, ո-

րով մենք կկանխեինք դրամական հետագա էմիսիաները: Բաց է թողնված նաեւ Ռուսաստանի ու հին ռուբլու գոտու երկրների հետ 1961–92 թթ. ռուբլու ու ռուսական ռուբլու փոխհարաբերության վերաբերյալ համաժամանակյա ժամանակավոր համաձայնությունը, ինչպես նաեւ ռուբլու վերաբերյալ, փողի դերը վերականգնելու ընդհանուր համալիր այլ համաձայնագրերի կնքման հնարավորությունը:

Մենք պետք է Ղազախստանի ու Ուզբեկստանի հետ պայմանավորվեինք դրամական համակարգի միաժամանակյա բարեփոխում անցկացնելու վերաբերյալ (օրինակ ջենտլմենական համաձայնություն): Ամեն դեպքում դաշնակցային ինչ-որ պարտավորություններ պետք է լինեն: Ըստ որում, երբ մեզ հաջողվեր համաձայնության գալ, որտեղ այն տեղի ունենար, ասենք մարտ-ապրիլին, առավել մեզ համար ավելի լավ կլիներ: Նախ ժամանակ կլիներ բարեփոխմանը հիմնավորապես նախապատրաստվելու, երկրորդ, ժամանակն էլ մեր տնտեսության համար ավելի բարենպաստ էր (ինչպես արտադրական, այնպես էլ քաղաքական տեսանկյունից):

Այժմ մենք իրոք դրամական սեփական միավոր մտցնելուց բացի այլ ելք չունենք: Սակայն բաց թողնելով ամառը, այժմ տրանսպորտային ու էներգետիկ ճգնաժամի սուր պայմաններում ընկել ենք մեր տարադրամը մտցնելու համար անբարենպաստ գոտու մեջ:

— Իսկ դուք համոզվա՞ծ եք ինչ-որ խոսուն տվյալներ տեսնել իշխանությունների մեջ մեր տարադրամը մտցնելու ձգձգվող չկամության հարցում: Չէ՞ որ ողջ մեղքը ռուբլու շուրջ այս ողջ իրարանցման հարցում «ռուբլու մենատիրոջ»՝ Ռուսաստանի վզին բարդելը հեշտ է: Շատ ավելի ծանր է պատասխանատվություն կրել սեփական տարադրամի համար, երբ այն դառնում է ոչ գործածելի: Այնպես որ, հավանաբար, արտաքին ապահովության բացակայությունը բոլոր դեպքերում միակ արգելակը չէ՞:

— Այստեղ կա երկու տեսանկյուն: Առաջին, սեփական դրամական միավորի մտցնելն ընդլայնում է տնտեսությունը ղեկավարելու հնարավորությունը: Երկրորդ, միեւնույն ժամանակ կտրուկ բարձրացնում է կառավարության պատասխանատվությունը: Ասենք առավել արժեզրկման 10 տոկոսից գերազանցումը պետք է անընդունելի գնահատել ինչպես կառավարության, այնպես էլ կենտրոնական բանկի աշխատակիցների, քանի որ դա կարող է ուժեղ կերպով խախտել մեր տնտեսությունը: Հետեւաբար, կենտրոնական բանկը մի շարք այլ խնդիրների հետ պետք է հասնել պատասխանատու այն բանի համար, որ արժեզրկման բարիք չխեղաթյուրի ինչ-որ ուրսակի մեծությունից: Հակառակ դեպքում, անմիջապես վարկաբեկելով մեր դրամական միավորը, մենք կարող ենք հրահրել «փախուստ» մեր փողերից՝ ակամա նպաստելով դրա կուրսի կտրուկ անկմանը, այն վերածելով վճարային փողերի:

— Իսկ կարո՞ղ է արդյոք մեր «հայկական» ռուբլին խուսափել արժեզրկումից ռուսականի համեմատությամբ:

— Հազիվ թե: Եւ բանը միայն մեր տնտեսության վիճակի մեջ չէ: Ուղղակի ռուսական ռուբլու հանդեպ առաջարկի ու պահանջարկի փոխհարաբերությունը հիմա [illegible] մեզ չէ:

Բացի դրանից, հաշվի առնելով, որ Ռուսաստանի ազդեցությունը մեր տնտեսության վրա շատ ուժեղ է, մեզ ուղղակի անհրաժեշտ է ստանալ ռուսական վարկ մեր տարադրամը մտցնելու համար Ռուսաստանի հետ պարտադիր համաձայնագրի կնքմամբ, որը կնպաստի մեր դրամանիշի կոնվերտիայի ներարկմանը: Դա կպաշտպանի նրա որոշակի կուրսը: Շատ կարեւոր է նաեւ այժմ երաշխավորել, որ բանկչության ու ձեռնարկությունների շահերը չեն տուժելու: Բացի դրանից, փոխանակման ժամանակ անհամեմատ միջոցները պետք է որոշակի առավելություն ունենան կանխիկի հանդեպ:

— Իսկ մեզ մոտ կարծես ամեն բանի հակառակն է:

— Այդ նրա համար, որ անցման շրջանի բանկային, առավել եւս շուկայական տնտեսության գործը էապես տարբերվում է կենտրոնացված պլանային տնտեսության բանկային գործից (այլ են խնդիրները, խթանները ու նպատակները): Եւ այստեղ էլ առանց բարեփոխումների ու կադրային տեղափոխությունների առանց գնալ չի լինի:

— Դուք ինչպե՞ս եք գնահատում դրամաշրջանառության կայունացման ներկայիս հանձնաժողովի ստեղծումը:

— Անշուշտ, դրական (թեեւ միգուցե այն ավելի արդյունավետ լիներ ընդլայնված կազմով): Այնուամենայնիվ դրա դերը ինձ մի փոքր սահմանափակված է թվում: Նրան հարկավոր է հարկային ու մաքսային համակարգերի վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու հնարավորություններ տալ: Այլապես մի շարք խնդիրներ, հատկապես կանխիկի ու անկանխիկ ռուբլիների համարժեքության հաստատման, դրամաշրջանառության կառավարման հարցերում հարկ եղած չափով չեն լուծվի:

— Ձեր կարծիքով, ո՞րն է գլխավորը, ի՞նչ պետք է արվի մեր ֆինանսական քաղաքականության մեջ:

— Գլխավորը՝ կողմնորոշվել, այլ ոչ թե խարխափել խավարում: Կամ այլ կերպ ասած՝ ունենալ այս նույն քաղաքականությունը եւ ծրագրավորված կյանքը կյանքում, որպեսզի, ինչպես ասացի, չպարտվենք ուրիշի «ֆինանսական կեռիկի» վրա: ■

ամսագիր
պատկերազարդ
ԲԱՆԲԵՐ
ակադեմիական
արձակ
պոէզիա
եւ
ՏԱՌ ՏԱՐ
իր պոէզիայով հանդերձ
ԴԱԼԼԱՔՅԱՆ
ՏԱՌԱՁԵՒԵՐ
OUTLINE FONTS
GARAMOND AND AVANT GARDE LIKE
հեռ. 562863 ԱԶԳ օրաթերթ

Դեպքեր

Ռաշիդ Դոստում. Ադրբեջանում 200-300 մոջահեդ կա

Գեներալ Ռաշիդ Դոստումը, որը հյուսիսային Աֆղանստանը «հսկող» ամենահզոր զորահրամանատարն է, տարբեր մոջահեդների խմբերի մեղադրել է Ադրբեջանի եւ Սուդանի ծայրահեղականներին զենք մատակարարելու մեջ: Հարցազրույցի ժամանակ, որը տեղի ունեցավ Տաջիկստանի սահմանի մոտ գտնվող իր ամրոցում, Դոստումը հայտնեց, որ մոջահեդները խորհրդային զավթիչ զորքերի դեմ իրենց պայքարում զենքերը ձեռք էին բերում արեւմտյան դաշնակիցներից:

«Սուդան զենք ուղարկելու համար նրանք օգտագործում են Քաբուլի մոտ գտնվող Բագրամ ավիաբազան եւ աֆղանական օդուժը», հայտարարեց գեներալը: Սակայն, անկախ աղբյուրները չեն հաստատում այս տվյալները: Դոստումը պնդում է նաեւ, որ վերջերս արմատական խմբավորումները 200-300 զինյալ են ուղարկել Ադրբեջան: «Մենք գերել ենք մի քանի մոջահեդի, որոնք զբաղվում էին զենքի փոխադրմամբ», հայտնեց նա: Հարցազրույցում Դոստումն անդրադարձավ նաեւ տարածաշրջանային լարվածության մեջ Իրանի ներգրավման եւ Իրանից աֆղան փախստականների վերադարձի վերաբերյալ իր մտահոգություններին: Դոստումի խոսքերով, իր կողմնակիցները տարբերում են այն իրանցիներին, որոնք փորձում են մուտք գործել Աֆղանստան՝ ծպտվելով որպես վերադարձող աֆղան փախստականներ: «Նրանք թուրքիկներով եւ զրականությամբ պրոպագանդում են կրոնի իրանական աղանդը: Նրանք այս գրականությունը տարածում են նաեւ նախկին ԽՍՀՄ իսլամական հանրապետություններում», հայտնեց գեներալը:

Ռոյթեր

Ռուսաստանը դեմ է միջուկային զենքի տարածմանը

Ռուսաստանն անթույլատրելի է համարում միջուկային զենքի չտարածման կարգավիճակի խախտումները: Այս մասին հայտարարեց նոյեմբերի 22-ին Ռուսաստանի ԱԳ նախարար Անդրեյ Կոզիրեւը: Պատասխանելով Ուկրաինայի խորհրդարանի վերաբերյալ հարցերին, որը հրաժարվել էր վավերացնել Լիսաբոնի արձանագրությունը, որտեղ խոսք էր գնում միջուկային զենքի չտարածման ռեժիմին Ուկրաինայի ընդգրկման մասին, նախարարը հայտարարեց, որ տվյալ դեպքում տասնամյակներ ի վեր առաջին անգամ հայտ է ներկայացվում միջուկային զենքի չտարածման ռեժիմին: Ռուսաստանն ավելի, քան այլ երկրները, շահագրգռված է միջուկային զենքի չտարածման ռեժիմի պահպանման եւ ամրապնդման մեջ: Քանի որ այդ զենքի տարածման հավանականությունը գոյություն ունի հենց նրա սահմանների պարագծով: Կոզիրեւի կարծիքով, մյուս երկրների կողմից այդ ռեժիմի խախտումը կարող է շղթայական ռեակցիա առաջացնել՝ արդեն կա ԿԺԴՀ-ն, իսկ Ուկրաինայի իրավիճակը կախված կլինի Ուկրաինայի ղեկավարության կողմից խորհրդարանի մեկնաբանության արդյունքից:

Սնարֆ

Միայն ազատականացումով կա հայոց փրկություն

Հայաստանի խորհրդական՝ Հայաստանի արտաքին տնտեսական ֆոնդի տնօրեն Աստանիկյան Բաբայանը հայտարարեց, որ Հայաստանի տնտեսական եւ ֆինանսական ճգնաժամը հնարավոր է հաղթահարել միայն արտաքին տնտեսական կապերի բացարձակ ազատականացման պայմաններում: Բորսայի ղեկավարի պայմաններով սեփական դրամանիշի մուտքով Հայաստանն այլեւս Ռուսաստանի հետ կապված չէ ռուբլու պարտավորություններով եւ կարող է իրականացնել ազատական մաքսային եւ հարկային քաղաքականություն: Այլապես, Բաբայանի կարծիքով, Հայաստանի կառավարությունը չի կարողանա կայունացնել ներքին շուկան եւ ապահովել նոր հայկական դրամի հաստատուն կուրսը:

Սնարֆ

digitised by A.R.A.R.@

Աշխարհ

ՄԱԿ-Ի ԳԼԽԱՎՈՐ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ ԲՈՒՏՐՈՍ ՂԱԼԻՆ ԽԱՂԱՂԵՑՆՈՒՄ Է ԱՄՆ-ԻՆ

Բուտրոս Ղալին, եգիպտացի դիվանագետը, նախկին փաստաբանը, որի 71 տարին լրացավ, իր ժամանակի մեծ մասը հատկացնում է Վաշինգտոնի խաղաղեցմանը: «Ես ծառայում եմ միայն Անվտանգության խորհրդին, ասում է նա, եւ միշտ չէ, որ հնազանդ եմ»:

Միջազգային այդ կազմակերպության ղեկավարի 22 ամսվա պաշտոնավարության ընթացքում Բուտրոս Ղալին արդեն հասցրեց Անվտանգության խորհրդին մեղադրել Սոմալիի սովահարության խնդրի արհամարհման մեջ: Անգլիացիներին նա հայտարարեց, որ սերբական բանակի հրեսանին ՄԱԿ-ի հսկողության տակ վերցնելու նրանց ծրագրությունն անհարմարելի է, իսկ անգլիական մամուլը նրան անվանեց «ածխիկ» արհամարհական մականունով, որն անգլիացիները պարգեւում են իրենց գաղութների բնակիչներին: Բացի դրանից, նա փորձեց (ապարդյուն) ազատել իտալական մի հրամանատարի, որը հրամայված էր ներարկվել Սոմալիում ՄԱԿ-ի ուժերի գործողությունը ղեկավարող թուրք գեներալի հրամաններին:

Սակայն Բուտրոս Ղալիի ամենավճռական ճակատամարտը ծավալվեց վերջերս իր եւ Քլինթոնի վարչակազմի միջեւ ծագած վեճից հետո, որը կապված էր Սոմալիում ՄԱԿ-ի գործողությունների հետ:

Բուտրոս Ղալին ընդդեմ է, որ Միացյալ Նահանգներն իրեն եւ ՄԱԿ-ին դարձրել է քավության նոխազ, համարելով, որ իրենք մեղավոր են հոկտեմբերի 3-ին Մոգադիշոյում գեներալ Այդիդի շտաբ-բնակարանի վրա ԱՄՆ-ի կողմից պլանավորված ռազմական գործողության ձախողման մեջ, երբ ամերիկյան 18 զինվորականներ զոհվեցին, իսկ 75-ը վիրավորվեցին:

ՄԱԿ-ի ողջ պատմության ընթացքում ԱՄՆ-ը նրա գլխավոր քարտուղարին համարել է համաշխարհային ծառա, որը պարտավոր էր ունկնդրել կազմակերպության ֆինանսական առաջատար պատրոնի ձայնին:

Բուտրոս Ղալին ՄԱԿ-ի 6-րդ գլխավոր քարտուղարն է եւ այդ պաշտոնում առաջին ներկայացուցիչն աֆրիկյան մայրցամաքից: Միջազգային իրավունքի եւ միջազգային հարաբերությունների գծով պրոֆեսոր Բուտրոս Ղալին արդեն լայնորեն հայտնի էր, երբ նախագահ Անվար Սադաթը 1977 թ. նրան առաջարկեց մտնել եգիպտական կառավարության կազմի մեջ: Ավելի քան 10 տարվա ընթացքում նա զբաղեցնում էր արտաքին գործերով պետական նախարարի պաշտոնը, քանի որ որպես ղպտի քրիստոնյա, որն ամուսնացել է հրեուհու հետ, երբեք չկինակվեց դառնալ մուսուլմանական երկրի արտաքին գործերի նախարար:

Նախկին վիրավորանքների հետ համեմատած, որոնց նա ենթարկվում էր 70-ական թթ., Իսրայելի հետ խաղաղ բանակցությունների ժամանակ, լինելով Սադաթի ամենամոտ օգնականներից մեկը, Վաշինգտոնի հարձակումները բավական անմեղ են թվում: Գլխավոր քարտուղարը իրեն խռովունք է վերապահում ասել այն, ինչ մտածում է, քանի որ հայտարարել է, թե իր պաշտոնում կմնա մինչեւ իր ժամկետի ավարտը եւ չի ձգտի վերընտրվել 1996 թ.: «Հենց սկզբից ես վստահ էի հաջողությանը, հայտարարեց Բուտրոս Ղալին հարցազրույցներից մեկի ժամանակ: Ես փաստորեն ծանոթ եմ աշխարհի բոլոր առաջատար քաղաքագետների հետ: Տիրապետում եմ անգլերենին, ֆրանսերենին եւ արաբերենին: Մոտ տասը տարվա ընթացքում ինձ հաջողվել է հաղթահարել եգիպտական բյուրոկրատիայի դիմադրությունը: Սովորելով դրան, առանց դժվարության կարելի է կառավարել ՄԱԿ-ը»:

Գլխավոր քարտուղարը հազվադեպ է մասնակցում դիվանագիտական ճաշերի եւ ընդունելությունների, աշխատանքից տուն է վերադառնում եւ ճնում է խմելով մի բաժակ անիսոն վիսկի:

Նրա հավակնոտ ոճը խոսորեն հակադրված է նախկին գլխավոր քարտուղարի խաղաղասեր արխաեկրատների հետևորդի, պերուացի Պերես դը Կուելյարի հնարոն սովորություններին, որը զգուշավորության նմուշ էր:

Բուտրոս Ղալին ծնվել է Եգիպտական ամենահարուստ եւ արիստոկրատ ղպտի ընտանիքներից մեկում եւ դաստիարակվել պալատում, որտեղ կային հարյուրից ավել սենյակներ եւ բազմաթիվ ծառաներ: Պալատը պատկանում էր իր պապին, երկրի վերջին ղպտի վարչապետին, որը 1910 թ. սպանվեց ազգայնամոլների կողմից, որոնք նրան համարում էին անգլիական խամաճիկ: Հասկանալի սպանված պապի պապին հետնորդները նրա անունն ավելացրին իրենց ազգանվանը, այն դարձնելով Բուտրոս Ղալի:

Երբ 1990 թ. սկսվեց ՄԱԿ-ի հաջորդ գլխավոր քարտուղարի ընտրության կամպանիան, ԱՄՆ-ը խանդավառություն չցուցաբերեց Բուտրոս Ղալիի թեկնածության նկատմամբ: Սակայն Եգիպտոսի նախագահ Հոսնի Մուբարաքը սկսեց համառորեն ձգտել Նահանգների կողմից Բուտրոս Ղալիի թեկնածության սատարմանը, Բուտրոս Ղալին նշանակելով վարչապետի տեղակալ: Ջեյմս Բեյքերը կարողացավ համոզել նախագահ Բուշին Եգիպտոսի թեկնածուի վերաբերյալ, ընդգծելով, որ «հիմա ժամանակը չէ հասկացնել տալու, որ մենք մտադիր ենք անտեսել Եգիպտոսին»:

Առաջին փուլում կարող էր թվալ, թե նախագահ Քլինթոնի եւ Բուտրոս Ղալիի միջեւ սահմանվել են լավ հարաբերություններ: Սակայն որոշ ժամանակ անց նրանց հարաբերությունները վատացան: Ամերիկյան նոր վարչակազմը զայրացած էր, որ Բուտրոս Ղալին կոչ արեց Իսրայելի նկատմամբ արգելքներ մտցնել, երբ վերջինս հրաժարվեց կատարել Անվտանգության խորհրդի բանաձեւը 400 պաղեստինցիների վերադարձնելու մասին, որոնք արտաքսվել էին Հարավային Լիբանան:

Նրա մերձավոր օգնականների խոսքերով, Ու. Քրիստոֆերը «վրդովվել էր» Բուտրոս Ղալիի հրապարակային հայտարարություններից ԱՄՆ-ի կողմից ՄԱԿ-ի պարտքը չվճարելու մասին: Այն ժամանակ, երբ Վաշինգտոնը պարտապան էր մոտ 750 միլիոն դոլլար: Օգոստոսին Բուտրոս Ղալին ավելի մեծ զայրույթ առաջացրեց Վաշինգտոնում, փորձելով իրեն վերապահել իրավունք վերապահել Բոսնիայի եւ Հերցեգովինայի վրա օդային հարվածների ՆԱՏՕ-ի մտադրության նկատմամբ: Այդ գործողությունները վարչակազմին համոզեցին, որ Բուտրոս Ղալին փորձում է հսկողության տակ վերցնել ԱՄՆ-ի արտաքին քաղաքականությունը:

Ամենամեծ տարաձայնությունները առաջացան Սոմալիի հարցում: Գլխավոր քարտուղարը եւ նրա մերձավոր օգնականներն ԱՄՆ-ին մեղադրում են անհետեւողականության մեջ: Նրանք փորձում են ապացուցել, որ Վաշինգտոնը սկզբից առաջ էր մղում Սոմալիի հարցով Անվտանգության խորհրդի բոլոր բանաձեւերը, այդ թվում նաեւ նրանք, որոնք նախատեսում էին ոստիկանության ինստիտուտների վերականգնումը եւ գեներալ Այդիդի կալանավորումը:

Ինչպես համարում է Բուտրոս Ղալին, քավության նոխազի դերը գլխավոր քարտուղարի պաշտոնի անբաժանելի հատկանիշն է: «ՄԱԿ-ը գոյություն ունի, որպեսզի երկրներին օգնի լուծել իրենց խնդիրները, ասում է նա: Երբ ինձ ուղղված մեղադրանքներն ամերիկացիներին օգնում են լուծել իրենց խնդիրները, ես պատրաստ եմ լինել քավության նոխազ»:

«Նյու Յորք թայմս», 8 նոյեմբեր, 1993 թ.

ՆԱՏՕ

Արեւելյան Եվրոպային հիասթափություններ են սպասում

Հունվարի 10-ին, երբ Բրյուսելում կհավաքվեն ՆԱՏՕ-ի մեջ մտնող երկրների ղեկավարները, արեւելաեվրոպական պետությունները մեծ հիասթափության կմատնվեն. կմերժվեն նրանց այն բոլոր հույսերը, որոնք երազում են մտնել Հյուսիսատլանտյան ուխտի կազմի մեջ:

Միացյալ Նահանգները հրաժարվեց նախնական մտադրությունից՝ ՆԱՏՕ-ն ընդարձակել Վարշավյան ուխտի նախկին անդամների հաշվին: Արեւմտյան Եվրոպան չի ուզում իր վրա վերցնել երիտասարդ ժողովրդավարությունների պաշտպանման պարտականությունը ոչ Ռուսաստանից, ոչ էլ «ինչ-որ կողմից» եւ առավել եւս ֆանտաստիկ յարմարվող փոքր դեր դնել արեւելաեվրոպական բանակները եւ նրանց սպառազինությունները ՆԱՏՕ-ի ստանդարտներին համապատասխանեցնելու համար:

Լեհաստանը, Հունգարիան, Չեխիան եւ Սլովակիան, որոնց Արեւմուտքում այդքան համբերատարություններ նվիրեցին, դեռ սպասում են խաղաղ եւ վիրավորված ազգային արժանապատվության տանջանքների: Ոչ Արեւմտյան Եվրոպայի, ոչ Ռուսաստանի, ոչ առավել եւս ԱՄՆ-ի համար Արեւելյան Եվրոպայի հետ հարաբերությունները չեն համարվում առաջնային:

Ամերիկացիները գտնում են, որ Ռուսաստանից ռազմական սպառնալիք չի սպասվում, որ արեւելաեվրոպական պետությունները կարիք ունեն ոչ թե բանակի արդիականացման, այլ տնտեսության զարգացման: Եւ նրանք պիտի ձգտեն ոչ թե դեպի ՆԱՏՕ-ն, այլ ավելի շուտ՝ դեպի եվրոպական համայնքը:

Ռուսաստանի արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրեւը վերջերս գտավ Արեւմուտքի հետ սերտ դաշինքի օգտին մի փաստարկ. «Եթե չլինեին Արեւմուտքի հետ դաշնակցային հարաբերությունները, դեռ հայտնի չէ, թե ռազմական ինչ տիպի բլոկներ կառաջանային ԱՊՀ-ի տարածքում եւ նաեւ Ռուսաստանի սահմաններին մոտ», ասաց արտաքին գործերի նախարարը:

ՆԱՏՕ-ի ընդարձակման դեմ բողոքի զաղտնի նամակը, որը ուղղվել է արեւմտյան որոշ երկրների ղեկավարներին նախագահ Ելցինի անունից, գրվել էր ոչ թե զինվորականների, այլ դիվանագետների կողմից:

Ռուսաստանյան գեներալները եւ դիվանագետները հայտնվեցին մի խառնաշփոթում, թեպետ տարբեր պատճառներով: Գեներալները գտնում են, որ ռազմական այսպիսի հզոր մեքենան բոլոր դեպքերում ցանկալի է պահել իրենց սահմաններից հեռու: Նախարար Կոզիրեւը, որը համոզմամբ զբաղվում է նաեւ ներքին քաղաքականությամբ, անհանգստացած է, որ Լեհաստանի եւ Հունգարիայի մուտքը ՆԱՏՕ ծեռնտու կլինի ծայրահեղ ընդդիմությանը, որը կգոչի. «Թշնամին մեր դարպասների մոտ է»:

Մոսկվայում, կասկածամտորեն վերաբերվեցին Ֆրանսիայի վարչապետ Բալադյուրի մտադրությանը, որ համեմատաբար հանգիստ Կենտրոնական Եվրոպայի պետությունները կապկպվեն երկկողմ պայմանագրերի ցանցով, կայունության մասին պակտով, իսկ այնուհետեւ փորձեն այդ սարդոստայնը տարածել ամբողջ Հին աշխարհով մեկ: Փարիզում, ըստ երեւույթին, չեն պատկերացնում, թե ինչպիսի հեշտությամբ կարող է պայթել Կենտրոնական Եվրոպան՝ թեկուզեւ Ռումինիայում եւ Սլովակիայում հունգարական փոքրամասնության պատճառով:

Ռուսաստանի ԱԳՆ-ի Եվրոպայում անվտանգության եւ համագործակցության վարչության պետ Յուրի Ուշակովը գտնում է, որ Եվրոպայի համար գլխավոր սպառնալիքը գալիս է ծայրահեղ ազգայնամոլությունից: Սակայն ազգայնամոլության դեմ պայքարելու համար ՆԱՏՕ-ի այժմյան կառուցվածքը պիտանի չէ, գտնում է պարոն Ուշակովը:

Հյուսիսատլանտյան շտաբ-կենտրոնում այդ կարծիքին են, եթե ՆԱՏՕ-ն չլիներ, ապա Թուրքիան եւ Հունաստանը միմյանց կոկորդից կբռնեին Կիպրոսի պատճառով: Ռուսաստանյան դիվանագետները հույսերը դնում են մշտապես գործող ԵԱՀԽ-ի վրա, որը մի անձեւ եւ անկշիռ կառուցվածք է եւ ի տարբերություն ՆԱՏՕ-ի չունի ոչ ուժ, ոչ միջոցներ: Դրա փոխարեն Մոսկվան այնտեղ գլխավոր դեր է խաղում եւ հուսով է ԵԱՀԽ-ի վրա ապավինելով դնել ԱՊՀ-ի տարածքում կարգ ու կանոնը վերականգնելու պատասխանատվությունը: Ռուսաստանը առավելապես մտադիր է ԵԱՀԽ-ից ստանալ նախկին ԽՍՀՄ-ի տարածքում խաղաղարար գործողությունների մանդատը, քանի որ ՄԱԿ-ը, ինչպես հայտարարեց Բուտրոս Ղալին, իր մանդատը չի տա:

Մեր Կյանքը

Եղբայրներ չեն, սակայն թշնամի էլ չեն

Եւ արաբները, եւ հրեաները վախենում են իսլամական արմատականությունից

Ասոր Օզը եւ Էմիլ Հաբիբին հայտնի մերձավորարեւելյան գրողներ են: Օզը իսրայելցի է, Հաբիբին՝ արաբ, պաղեստինցի: ...րանց հետ զրույցում է իտալական «Էուրոպեո» շաբաթաթերթի թղթակիցը:

— Այս անգամ ամեն ինչ իրո՞ք կպատակվի՞ խաղաղությամբ:

Հաբիբի. Այո, մենք Ռուբիկոնը անցել ենք: Վերադարձ չկա: Այդ փոփոխությունը վերջապես հասունացել է նաեւ իսրայելցիների համար: Պաղեստինցիները դրան արդեն վաղուց էին պատրաստ:

Օզ. Հարյուր տարվա ընթացքում մեր երկու ժողովուրդները համառորեն չէին ուզում ճանաչել միմյանց, իսկ այժմ ճանաչեցին:

— Պաղեստինցիները անկեղծորեն ճանաչո՞ւմ են Իսրայելի գոյատեւելու իրավունքը:

Հաբիբի. Հարցը միշտ դրված էր իսրայելցիների կողմից պաղեստինյան ժողովրդի ճանաչման մասին, այլ ոչ թե ընդհակառակը: Քաղաքական խաղերի պատճառով հարցերը փոխվում էին տեղերով:

Օզ. Թշնամիների միջեւ պայմանագրի կնքումը բարեկամին էլ չի ենթադրում բացարձակ վստահություն: Նույնիսկ բարեկամների հարաբերություններում երաշխիքներ պետք է լինեն: Տվյալ դեպքում երաշխիքները կան: Եթե Արաֆաթը չկարողանա վերջ դնել բռնությանը, Իսրայելը կարող է պայմանագիրը չեղյալ հայտարարել: Սակայն եթե ամեն ինչը լավ ընթանա, ապա պաղեստինցիներն արդեն ունեն միջազգային երաշխիքներ, որ տարածքների վերադարձը կշարունակվի:

— Հնարավո՞ր է, արդյոք, որ անհետանա արդեն խառնաշփոթ տարի կովող ժողովուրդների փոխադարձ ատելությունը:

Հաբիբի. Ես հենց սկզբից վերադարձել եմ իմ ժողովրդի ողբերգությունը եւ եղել եզրակացության, որ պաղեստինցիները մյուս արաբներից ավելի պատրաստակամ են ճանաչելու Իսրայելին: Իհարկե, խոսքը գնում է թշնամիների մասին, սակայն ատելությունը սերմացրին քաղաքական գործիչները, երբ քաղաքականությունը փոխվի, մենք կարող ենք ձեռք բերել փոխըմբռնում:

Օզ. Կա զայրույթ, դառնություն, սակայն, իմ կարծիքով, ոչ մի մետաֆիզիկական ատելություն չկա: Ըստ էության, խնդիրը կրում է զուտ գործնական բնույթ: Երկու կողմերն էլ հակվում են միեւնույն հողերին: Եւ ահա այժմ նրանք սկսում են դրանք բաժանել միմյանց միջեւ:

— Կարևոր բաղենողություններից առաջ երկու կողմերն էլ վախ են զգում:

Հաբիբի. Հասկանալի չէ իսրայելցիների վախը: Նրանց ի՞նչ է հարկավոր: Նրանք այնտեղ էլ ամեն ինչ ունեն: Իսկ մենք վախենում ենք, որ Գազա հատվածը եւ Երիխովը ոչ թե սկիզբն է, այլ նաեւ վերջը, եւ նրանից, որ սադրիչները կհասնեն իրենց նպատակին: Ես նկատի ունեմ իսլամական արմատականներին եւ իսրայելական նորաբնակներին: Քաղաքականությունում իմ ոչ թեթեւ կյանքը ավարտվում է, սակայն երջանիկ եմ, որ իմ ժողովուրդն արեց այն, ինչը չկարողացավ անել 1947 թվականին, այսինքն՝ ինքնուրույն կերպով որոշել իր ճակատագիրը:

Օզ. Մարդիկ վախենում են: Եթե արմատականները գան իշխանության գլուխ՝ կասկ բան չէ: Այսօր պաղեստինցիների եւ իսրայելցիների համար ծայր է առել մի ընդհանուր հեռանկարություն: Ռաբինի եւ Արաֆաթի համար Գազայի հատվածի եւ Երիխովի հարցում համաձայնությունը սեփական մանկիկն է, պետք է պաշտպանել նրան: ■

digitised by A.R.A.R.@

«Վերջնագիծը» Հ. Ղազանչյանի մեկնարկն է

Անցյալ շաբաթվա վերջում Երևանի կինոտան հանդիսասրահում ներկայացվեց Գյումրիի դրամատիկ թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր Հակոբ Ղազանչյանի «Վերջնագիծ» ֆիլմը (առաջին ցուցադրում)։ Այն թատերական դերասներում ստեղծագործած բեմադրիչի դեբյուտն է, որի հովանավորը «Երևան» կոմերցիոն բանկի Գյումրվա մասնաճյուղն է։ Դրամափոխանակման գայտնոտի դաշտառով բանկի տնօրինությունը դրեմիերային ներկա չէր։

Ժապավենը մուգաբաց կանաչով զուտական հանրահայտ համազգեստ կրող ժամանակակից հայկական ոստիկ մաֆիայի մասին է՝ խառնափնթան դեմքերի ու դեմքերի բեքեկալի, գրեթե աննշան ակնարկով։ Գլխավոր դերակատարները Համազգայինի թատրոնի դերասաններ են։ Տիգրան Ներսիսյանի ու Նելլի Խերանյանի խաղն ամենևին չի խանգարում Արմեն Ջիգարխանյանի վարպետության կողքին։

«Ամենադժվարը ջրհեղեղից հետո հաստկենտ մարդկանց ադրել կարողանալն է», ասում է վերջին տարիների հայ կինոյի համախական դարձած սեւավոր թափառաշրջիկի՝ առանց կրոնավորի՝ առանց, խորհրդավոր կերպարանքը (սցենարի հեղինակ՝ Ռոբերտ Քոչարյան՝ Հայկ Ղազանչյանի մասնակցությամբ), որի տարբերական հայտնությունն ու «Փառքը» խոհափիլիսոփայական, նուզական երանգը խտացնելու հակվածություն ունեն (արդյո՞ք ավելի ազդեցիկ չի տեսանելիի եւ ոչ թե լսելիի ձեւով հաղորդելիս)։

Ընդհանրապես վերջին տարիների հայ կինոն համաշխարհային ընդունված կինոյի մեծ առավելությունների դիմաց առաջարկում է իր դաշտային, անդորրային, տղամարդային կինոն։ Ֆիլմն այս առումով ավանդական հետամտիր է. կատուների մոլեգ, շների հաչոց, ադր... կիսավեր եկեղեցի։ Գրեթե լռության խաղ է Նելլի Խերանյանի դերակատարումը. ընդամենը մի քանի արտահայտություն ամբողջ ֆիլմի ընթացքում, եւ լռության բնավորությամբ հերոսուհին կայացած է։

Բեմադրիչ-օպերատորի աչքը սահմանոտեն համակերպվել է Նարեկ Դուրյանի տարաշխարհիկ խաղներ ունցող բալմաներս մեղեդուն։

Շատ կրակոտ էռնեստ Խաչատրյանի (Արմեն Ջիգարխանյան) ուսմունքը կինոդերյուսի տեղ... կայացել է։ Չնայած ես չեմ ... ժառկում իմ երկրվա հայացքից ... հայ նոր կինոն. ինձնը խոհական հնարավորություն կամ գեղանկար, ինձը՝ մատծկոտ, ձեռք ու միտոն...

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Մրցանակների շնորհում

Նոյեմբերի 21-ին Երեւանի Կամերային երաժշտության տանը տեղի ունեցավ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի «Շնորհալիներ 93» մրցույթի հաղթողներին մրցանակներ շնորհելու հանդիսավոր արարողությունը։ Մրցույթի հեղինակավոր կենտրոնական մասնագիտական հանձնաժողովը մրցանակներ է շնորհել 36 երեխաների, որոնք մեծ հաջողություններ ունեն մաթեմատիկայի, ֆիզիկայի, քիմիայի, կենսաբանության, հայ ժողովրդի պատմության, գեղարվեստական գրականության, գեղանկարչության, երաժշտության եւ սպորտի բնագավառներում։ Բազմաթ խոսք ասաց Հիմնադրամի գործադիր վարչության տնօրեն Մանուել Պետրոսյանը։ Ելույթ ունեցան մրցույթի երաժշտության բնագավառում մրցանակներ ստացած երեխաները։ ■

Մեր ընթերցողն ամենայն հավանականությամբ հիշեց այս խորագիրը՝ կապված սփյուռքահայ բանաստեղծուհի Անուշ Նազգաշյանի հերթվածների նույնանուն հատորի հետ, որը լույս էր տեսել վերջերս Երուսաղեմում։ Այդ մասին գրել էր տողերիս հեղինակը՝ միաժամանակ հույս հայտնելով, որ իր գրքից հետո հեղինակը եւս գա Հայաստան՝ «հայրենի բեմերու վրայէն» արտասանելու ոչ միայն մեր դասական գրողների, այլ նաեւ իր հերթվածները։ Բանն այն է, որ սփյուռքի մամուլից բազմաթիվ տեղեկություններ ունեինք աշխարհի տարբեր երկրների հայկական գաղթօջախներում նրա ունեցած սամունքի երեկոների մասին։

Մի օր խմբագրատանը հնչած հեռախոսազանգից իմացանք, որ Անուշն արդեն հայրենիքում է եւ մտադիր է այս անգամ Երեւանում հանդես գալ իր սամունքի երեկոյով։ Հայտագրում ընդգրկված էին հիմնականում արեւմտահայ հերթերգության ընտիր էջեր, քանի որ, ինչպես սամունքողուհին ասաց, «հոս ինչ մը նվազ ծանոթ են այդ գործերուն»։ Մինչեւ երեկոյին ներկայանալս փոքրիկ երկյուղ ունեի դրա իրական հաջողության, որովհետեւ նշանակված օրը զուգադիպել էր դրամափոխանակության գործընթացի բարձրակետին եւ մարդկանց նյարդերի գերլարվածությանը։

Սակայն կասկածներս փարատվեցին՝ մտնելով լուսաւոր ու տաքացված դահլիճ, որը ստեղծում էր համապատասխան տրամադրություն եւ որտեղ կարելի էր հանգիստ արվեստի ու գրականության շատ նշանավոր գործիչների։ Միջոցառման կազմակերպիչները հոգացել էին յուրաքանչյուր մասնակցի ներկայացնելով ճաշակով կազմված ծրագիր եւ ունկնդրին աստիճանաբար տեղափոխելով մտքի ու զգացմունքի կախարդիչ մի աշխարհ։ Դրան, անշուշտ, «օգնեց» նաեւ Դանիել Երաժշտի ղեկավարած «Շարական» հնագույն երաժշտության նվագախմբի մասնակցությունը, որի մեղեդիներն այդ օրը բանաստեղծական խոսքի հետ հնչեցին համաձույլ միասնությամբ։ Մեջընդմեջ իրար էին հաջորդում Ռուբեն Սեւակի, Սիամանթոյի, Վարուժանի հերթվածները, որոնք մատուցվում էին այնպիսի բնական ու կրթոտ շեշտերով, որ ունկնդրի մոտ ստեղծում էին կենդանի եւ շոշափելի պատկերներ։ Դահլիճը մեծ ոգեւորությամբ ընդունեց նաեւ Անուշի հեղինակած ստեղծագործությունները, հատկապես «Հայրս՝ երազիս» բանաստեղծությունը, որ ցուցադրեց սամունքելու նրա բնատուր շնորհն ու բեմական անուրանալի վարպետությունը։

«Շարական» խմբի հոգեպարար մեղեդիները եւս մեծապես նպաստեցին երեկոյի բացած ազդեցության ամբողջացմանը։ Ջլլիչ էր Արմենուհի Սեյրանյանի (սոպրանո) եւ Գագիկ Առաքելյանի (բարիտոն) երգը, ու մերթ բարձրացնում էր մեծ եղեռնին զոհ գնացած հայ հերթողների ստեղծագործությունների սամունքից ստեղծված տպավորությունը, մերթ էլ, հատկապես երեկոյի վերջում, ստեղծում բարձր ու լուսավոր տրամադրություն։ Միակ «դժգոհությունը» թերեւս, որ լսեցի շատերից, այն էր, թե ինչու այդքան կարճ՝ ընդամենը 1 ժամ 15 րոպե, տեւեց խոսքի ու երաժշտության այդ զորեղ համանվագը։ Կարծում ենք, այդ «բացը» կլրացվի սփյուռքահայ արվեստագիտուհու հետագա այցերով եւ համախմբի ելույթներում։

ԽՈՍՔԻ ԵՎ ՄԵՂԵԴՈՒ ՄԻԱՁՈՒՅԼ ՀԱՄԱՆՎԱԳ

«Միրոյս տաք շունչէն» խորագրով գրական-երաժշտական երեկոն, որ կայացավ նոյեմբերի 21-ի կիրակի օրը, Ազգային օպերայի եւ բալետի թատրոնի Չայկովսկու սրահ էր բերել արվեստի հարյուրավոր երկրպագուների, որոնցից շատերը այդպես էլ մինչեւ միջոցառման ավարտը մնացին ոտքի վրա կանգնած՝ զմայլված ելույթ ունեցողների «տաք շունչէն»։

ԼԵՎՈՆ ԼԱՃԻԿՅԱՆ

Ա. Աբրահամյանի ցուցահանդեսը

Տորոնտոյի ս. Երրորդություն հայկական եկեղեցու 40-ամյա հոբելյանին նվիրված հանդիսությունների շարքում եկեղեցու ծխական խորհուրդը կազմակերպել էր նկարչուհի Անահիտ Աբրահամյանի (Մոնրեալ) ստեղծագործությունների ցուցահանդես։ Դրանք ցուցադրվեցին եկեղեցու «Մարալ Իշխանյան» սրահում։ Ուշագրավն այն է, որ օտար շրջանակներն արդեն սկսել են հետաքրքրվել արվեստագետ հայուհու գործերով։

Հայ կինոբեմադրիչը մրցանակակիր

Տոկիոյում անցկացված շարժանկարի միջազգային փառատոնում Մոնրեալից 28-ամյա հայ կինոբեմադրիչ Արտո Բարսեղյանի «Ինչպես ինչու» (Because Why) ժապավենը շահել է «Երիտասարդ կինո» մրցույթի բրոնզյա մրցանակը։ Ֆիլմի ծախսերը կազմել են 1,3 մլն. դոլլար, իսկ մրցանակային գումարը՝ 60 հազար դոլլար։ Այս հանգամանքները, ըստ արտադրիչ Կլոդ Կանոնի, լավ ազդեցություն կարող են ունենալ Միացյալ Նահանգներում եւ Ճապոնիայում ֆիլմի վաճառման համար։

«Բազմավէպի» 150-ամյակին

Վենետիկի Մխիթարյանների հայագիտական պարբերական «Բազմավէպի» առաջին համարի լույս ընծայման դարադարձի 150-ամյա հոբելյանի առթիվ հաջորդ տարվա հոկտեմբերին Վենետիկում տեղի կունենա եռօրյա գիտաժողով՝ նախաձեռնությամբ Մխիթարյան հայկական ակադեմիայի։ Դրա հիմնական նյութը է լինելու «Բազմավէպը եւ հայագիտական ժամուլը»։ Զեկուցաբերները ներկայացնելու են տարբեր երկրների, հայագիտական ընդհանուր մամուլի դերն ու կարեւորության հանգամանքները սկզբից մինչ այսօր եւ Վենետիկի Մխիթարյան միաբանության գիտական նվաճումները։ Գիտաժողովին մասնակցելու են մասնագետներ Եվրոպայից, Միացյալ Նահանգներից, Միջին Արեւելքից եւ Հայաստանից։ Գալիք տարի հրատարակվելու է նաեւ «Բազմավէպ»-ի բացառիկ թիվը եւ «Գեղունի» հանդեսը, որը միայն հոբելյանների առթիվ պատրաստվող շքեղ հրատարակություն է։

Հայ նկարչուհու հաջողությունը

Նոյեմբերի 15-ին ավարտվեց հայ նկարչուհի Մերի Մելիքյանի ստեղծագործությունների ցուցադրությունը, որ կազմակերպվել էր Սասսեքսի «Քեալյ Ռիկուր» ցուցասրահում։ Դրանք հիմնականում տեսարաններ դարպաս բնանկարներ են՝ արված յուղաներկով եւ ջրաներկով։ Ինչպես տեղեկացնում է սփյուռքահայ մամուլը, նրա շատ գործեր գնվում են արվեստի բանգարաններում։

Այվազովսկու կտավի վաճառքը աճուրդում

Վերջերս Թուրքիայի մայրաքաղաքի մասնավոր դեռալանատներ կազմակերպած աճուրդում վաճառվել է հայ նկարիչ Հովհաննես Այվազովսկու «Նավակ Սեւ ծովում» կտավը։ Նախապես 240 մլն. թուրքական լիրա գնահատված պաստառը գնել է ոմն Վինար Դիշեր վճարելով 480 մլն. լիրա (մոտ 45000 դոլլար)։ Աճուրդում փաստորեն նա ավելի բարձր գին է տվել, քան Թուրգութ Օզալի փեսա Արման Գյունեյարը։

Բազմաձայն համերգ

Նոյեմբերի 5-ին Մարսելի ամֆիթատրոնում տեղի ունեցավ երաժշտական եւ արվեստի երևկո՝ հովանավորությամբ եւ ներկայությամբ Գարեգին Բ Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսի։ Ելույթ ունեցան դաշնակահարներ Արթուր Ախարոնյանը եւ Համբիկ Սյարձելյանը, երգիչ-երգչուհիներ Արաքս Մանսուրյանը, Հեռինե Երիցյանը, Բաղդասար Օհանյանը եւ Սուրեն Շահիջանյանը, ասմունքող Արշալույս Ռոկանյանը։ Հանդես է եկել նաեւ Orchestre de la Cite-ն Աշխարհասեր Սիրանուշյանի ղեկավարությամբ։ Փակման խոսք է արտասանել Կիլիկիո կաթողիկոսը, որը պարգեւատրել է Արմեն Քյոլ Մուրադյանին Կիլիկիո ցուցահանդեսի իրականացմանը բերած իր անխոնջ աշխատանքների համար։

Հուշագրություն Մեծ եղեռնի մասին

Մասաչուսեթսի Նորթհիլսբըրն հրատարակչությունը լույս է ընծայել հուշագրություն Մեծ եղեռնի մասին, որ կրում է Efronia: An Armenian Love Story խորագիրը։ Այն պատմություն է հայազգի Էֆրոնյայի Խաչատրյանի սիրո եւ վերադարձի վերապրումների։ Գիրքը գրված է Էֆրոնյայի թոռան Ստիվեն Խաչատրյանի կողմից, որը ֆինանսիական ծագում ունի։

Լ.Լ.

Ուկրաինան 6-րդ միջուկային տերությունն

Ինչպես նոյեմբերի 22-ին հայտարարեց Անդրեյ Կոզիրեւը, Ուկրաինան դառնում է 6-րդ միջուկային տերություն, որը միջազգային նոր իրավիճակ է։ «Դա միջուկային զենքը չտարածելու պայմանագրի ուղղակի խախտման հայտ է», ասաց Կոզիրեւը։ Սա մեզ մտահոգում է, հայտարարեց նա, քանի որ կարող է շղթայական ռեակցիա առաջացնել մեր սահմանների երկայնքով։ Մեզ համար միջուկային զենքը չտարածելու պայմանագրի ռեժիմի խախտումն անթույլատրելի է»։

ՆՏ

ՄԱԿ-ի խաղաղարար ուժերի բալթյան գումարտակ

Լատվիայի, Լիտվայի եւ էստոնիայի զինված ուժերի հրամանատարությունը որոշել է ստեղծել ՄԱԿ-ի խաղաղարար ուժերի միասնական գումարտակ։ Այդ ստորաբաժանումը պետք է կազմվի մինչեւ 1994 թ. վերջը եւ ՄԱԿ-ի խաղաղարար ուժերի տնօրինությանը հանձնվի նախկին ԽՍՀՄ տարածքում օգտագործելու համար։ Գումարտակում կլինի 650 մարդ։ Հրամանատարը կլինի լատիշ, տեղակալը՝ լիտվացի, շտաբի պետը՝ էստոնացի։ Գումարտակում աշխատանքային լեզուն լինելու է անգլերենը, հրամանատարությունը պետք է փոխվի մեկ տարի անց։

ՆՏ

Ղազախստանը կխառատացի ոսկու հանույթը

Ղազախստանի սեփական դրամը շրջանառության մեջ դրվելուց հետո էական փոփոխություններ են տեղանշվում արդեն պատրաստված եւ հաստատված «Ղազախստանի ոսկին» ազգային ծրագրում, նոյեմբերի 19-ին լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ հայտնեց «Ալթըննալմաս» բաժնետիրական ընկերության նախագահ Աբդուլահման Բեգալիևը։ Առաջին հերթին դա վերաբերում է արդյունահանվող թանկարժեք մետաղի ծավալներին։ Եթե ներկայումս ոսկու տարեկան հանույթը կազմում է 12,6 տոննա, ապա մինչեւ 1997 թվականը այդ թիվը պետք է կառատացվի։ Նման ցատկի համար հնարավորություններ կան։ Ըստ գնահատումների, հանրապետությունում ոսկեբեր հանքավայրերը 4-5 անգամ գերազանցում են այսօր «Ալթընալմասի» հավելկշռում գտնվողներին։ Մինչդեռ արդեն հետախուզված 160 հանքավայրերից եռանդագին շահագործվում է շուրջ 50-ը։

ՆՏ

Ստեղծվեց Վրաստանի փախստականների միություն

Նոյեմբերի 21-ին Թբիլիսիում, Վրաստանի ֆիլհարմոնիայի մեծ դահլիճում տեղի ունեցավ Վրաստանի փախստականների միության հիմնադիր ժողովը։ Ինչպես նշվեց բացման ժամանակ, Վրաստանի փախստականների միության մեջ մտել են Էդուարդ Շեւարդնաձեի համախոհները, նրա կուսակցությունը եւ ծրագիրը պաշտպանողները։ Փաստորեն միությունը ստեղծվեց Թբիլիսիի բնակիչներին միավորող «Թբիլիսելի» հասարակական շարժման, Վրաստանի «Կանաչների» կուսակցության եւ մի շարք այլ կուսակցությունների հիման վրա։ Հանրապետական կուսակցության անդամների մոտ 30 տոկոսը մտավ Վրաստանի փախստականների միության մեջ՝ այդպիսով իր անհամաձայնությունը հայտնելով կուսակցության ղեկավարության դիրքորոշմանը։ Միության նախագահ դարձավ Էդուարդ Շեւարդնաձեն։

ՆՏ

Մոլդովան կմտցնի ազգային դրամ

Մոլդովայի ազգային բանկի փոխնախագահ Դմիտրի Ուրսուն հայտարարեց, որ Մոլդովայի ազգային դրամը՝ լեյը, շրջանառության մեջ կդրվի նոյեմբերի 29-ին, ըստ որում դրամական բարեփոխումը բռնագանձման բնույթ չի ունենա եւ փոխանակման ընթացքում բնակչության խնայողությունները չեն տուժի։

ՆՏ

digitised by A.R.A.R.@

Լուրեր Չկան

Ռուսաստանի սահմանադրության նախագծի մասին"

«Համաշխարհային չափանիշների տեսակետից ես նոր սահմանադրության նախագիծը «4» կգնահատեի», լրագրողներին հայտարարեց դրա հեղինակներից մեկը՝ իրավագիտության դոկտոր, Ռուսաստանի ԳԱ պետության եւ իրավունքի ինստիտուտի դիրեկտոր Վլադիմիր Տումանովը: Նա կտրականապես դեմ է սահմանադրության ընդունման հետաձգմանը եւ գտնում է, որ, ինչպես ցույց է տալիս Արեւմտյան Եվրոպայի եւ Ճապոնիայի հետպատերազմյան ժամանակաշրջանի փորձը, հենց անցման շրջանի հիմնական օրենքը պետք է «կայունացնող դեր խաղա հասարակության մեջ»: Տումանովը նոր սահմանադրության նախագծի հիմնական արժանիքների թվում նշեց այնտեղ «քաղաքացիական հասարակություն» հասկացության վերացումը: «Պետությունը ի դեմս սահմանադրության պետք է չափավորի քաղաքացիական հասարակության կյանք ներխուժելու իր ախորժակը», ասաց նա: Նոր սահմանադրության մեջ քաղաքացու ազատությունների բաժնում առաջին անգամ նախատեսված են «անմիջականորեն գործող իրավունքի» հոդվածներ, որոնք չեն պահանջում որեւէ լրացուցիչ օրենք եւ վերեւների որոշումներ: Տումանովը վճռականորեն մերժեց այն պնդումները, թե նոր սահմանադրությունը չափազանց մեծ իրավունքներ է տալիս նախագահին: «Ավտորիտար վարչակարգերը սահմանադրական ուղիով չեն ստեղծվում», հայտարարեց նա: Հանրաքվեի ժամանակ նախագծի մերժումը «աղետ կդառնար երկրի համար», ասաց Տումանովը:

Սնարք

Սլովակիան պարտքի դիմաց պահանջում է ՄիԳ-29 օդանավեր

Սլովակիան կուզենար Ռուսաստանից ՄիԳ-29 տիպի 5 ռազմօդանավ ստանալ նրա պարտքի դիմաց: «Ամեն ինչ կախված է այն բանից, թե Ռուսաստանը կուզենա՞ արդյոք իր պարտքը մարել հենց այդ ձեւով», Բրատիսլավայի «Սմենա» թերթին տված հարցազրույցում հայտարարեց Սլովակիայի պաշտպանության նախարար Իմրիխ Անդրեյչակը: Նախարարը նոյեմբերի 25-26-ը աշխատանքային այցով կմեկնի Ռուսաստան: Մոսկվայում նա երկկողմ փոխգործողության ծրագրեր կքննարկի ռուս-սլովակյան ռազմական գործակցության պայմանագրի շրջանակներում, որն ստորագրվեց այս տարվա օգոստոսին Ռուսաստանի նախագահի Բրատիսլավա կատարած այցի ժամանակ:

Սնարք

Ռուսաստանը համաձայն է Մոլդովայի տարածքային ամբողջությանը

«Մենք կողմնակից ենք Մոլդովայի տարածքային ամբողջականությանը, բայց Պրիդնեստրովիեի իրավական կարգավիճակի բնականոն որոշման պայմանով», ՌԴԱ-ի թղթակցին ասաց Ռուսաստանի նախագահի վարչակազմի տարածքների հետ կատարվող աշխատանքի վարչության ղեկավար Նիկոլայ Մեդվեդեւը: Մեդվեդեւի խոսքերով, որը կիրակի օրն է վերադարձել Մոլդովայից, պարտադիր պայման պետք է լինի Մոլդովայի խորհրդարանի կողմից հանրապետության օտարալեզու բնակչության հանդեպ խտրական միջոցների վերացումը: Մասնավորապես, ասաց նա, հարկավոր է վերանայել լեզուների եւ լեզվական սկզբունքով ատեստավորելու օրենքը: Ռուսաստանի նախագահը երկու կողմերի վրա եռանդագին կներգործի խնդրի լուծման համար: Սակայն պետք է հիշել, որ Ռուսաստանը երբեք չի հրաժարվի Մոլդովայի ռուս բնակչության աջակցելուց: ԵԱՀԽ ներկայացուցիչները նույնպես չեն համաձայնի հանրապետությունում ներկայումս գործող խտրական օրենքներին, ընդգծեց Մեդվեդեւը:

Սնարք

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ԵՎ ԿԱՏԱՐԸ ՕԼԻՄՊԻԱԴԱ-96-Ի ՀԱՎԱԿՆՈՐԴՆԵՐ

Կամպոմանեսն առաջարկում է ժխտարկել մեկ տարի հետո

ԳԱԳԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԸ հատուկ «Ազգ»-ի համար հաղորդում է Բրազիլիայի Կուրիտիբա քաղաքից, որտեղ անցկացվում է ՖԻԴԵ-ի 64-րդ կոնգրեսը

Կոնգրեսի շրջանակներում անցկացված եվրոպական երկրների համաժողովում եւ ՖԻԴԵ-ի կենտրոնական կոմիտեում սկսվեցին օլիմպիադա 96-ի մրցավայրի քննարկումները: Շատ արագ պարզ դարձավ, որ հայտեր ներկայացրած 6 երկրներից 4-ի՝ ԱՄՆ-ի, Ֆրանսիայի, Հունգարիայի եւ Ինդոնեզիայի թեկնածությունները լուրջ աջակցություն չեն ստանում:

Հիմնական «մենամարտը» ընթանում է Կատարի եւ Հայաստանի միջեւ: Ներկայացնելով Հայաստանի նկատառումները, ես իմ ելույթում շեշտեցի, որ Օլիմպիադայի անցկացմանն աջակցում են մեր երկրի իշխանությունները, ընդգծեցին, որ Հայաստանը պատրաստ է ընդունել ՖԻԴԵ-ի անդամ բոլոր երկրների ներկայացուցիչներին՝ անկախ քաղաքական, ռասայական, կրոնական տարբերություններից: Վերջին հանգամանքը շատ կարեւոր է, քանի որ Կատարի իշխանությունները չեն արտոնում իսրայելցիների մուտքը:

Առաջ անցնելով ասեմ, որ ՖԻԴԵ-ի նախագահ Կամպոմանեսը բաց հասկացնելով, որ միայն այդ հանգամանքը բավական է, որ չընդունվի Կատարի հայտը եւ գտնելով ընտրական պայքարից դուրս չթողնել այդ երկրին, կենտրոնի նիստում պնդեց, որ ժխտարկությունը հետաձգվի մեկ տարի հետո հաջորդ կոնգրեսին:

Ճիշտ է, այդ որոշումը դեռ պետք է հաստատվի գլխավոր ասամբլեայում: Անկախ դրանից, ուրախությամբ կարող եմ ասել, որ հատկապես եվրոպական երկրների մեծ մասը արտահայտվեց Հայաստանի օգտին, նշեմ մասնավորապես, եվրոպական ասոցիացիայի պրեզիդենտ Կուրտ Յունգվիրտին (Ավստրիա), հոլանդացի գրոսմայստեր Լյուդեկ Պախմանին (Չեխո-Սլովակիա), Ալեքսանդր Մատանովիչին (Հարավսլավիա): Խոսելով ներկայացուցիչ Ալդոգ Բուզչեյնին: Վերջինս, օրինակ, իր գալուստը հայտնեց, որ ՖԻԴԵ-ի փաստաթղթերից մեկում Կատարի անունը նշված էր Հայաստանից առաջ:

Առաջին հաջողությունը կա, պետք է շարունակել պայքարը: Եվ մեկ հաճելի լուր: Կոնգրեսը միջազգային կարգի մրցավարի կոչում շնորհեց երեւանցի Աշոտ Վարդապետյանին: Նա Հայաստանում այժմ այդ կոչումը կրող չորրորդ մրցավարն է՝ Ալբերտ Խաչատրյանից, Ռազմիկ Ղուկասյանից, Նոնա Կարապետյանից հետո: Որոշեցի պարզել, թե կոչումները Կուրիտիբայում ինչ դժվարությամբ են տրվում. ասեմ, որ մրցավարական հանձնաժողովը մերժեց ուղիղ 30 հայտ: Առավել եւս ուրախալի է, որ Հայաստանը ներկայացրած թեկնածուն անցավ միաձայն: Ի դեպ, նման պատվի արժանացավ եւս մեկ հայ մրցավար՝ Բուլղարիայի Վառնա քաղաքում բնակվող Լեւոն Հովհաննեսովը: ■

Ավելի լավ է լինել մարզիկ, քան նախագահ

Ըստ ամերիկյան «USA today» շաբաթաթերթի հարցման, որին մասնակցեցին 9-ից 18 տարեկան 5000 ամերիկացիներ, ամերիկյան նոր սերնդի 37 տոկոսը գանկություն հայտնեց դառնալ պրոֆեսիոնալ մարզիկ:

Միայն 21 տոկոսն է ուզում լինել ԱՄՆ նախագահ, 21 տոկոսը՝ ուսուցիչ, 14 տոկոսը՝ մեծ ֆիրմաների տնօրեններ եւ 7 տոկոսը՝ ծիծաղաշարժ նաճներ: ■

Ռոմարիո հեռացնում է երկու կանանցից մեկին

Այժմիցի հանրահայտ փաղորդ Սայլից Ռոմարիոն երկու կին ունի: Վերջերս նրանք իրար հետ կռվեցին, եւ Ռոմարիոն այդ կանանցից մեկին հեռացրեց իր տնից: ■

Ուժեղագույնների ութնյակը սկսում է պայքարը

CHAMPIONS LEAGUE

Այսօր եվրոպայի չորս քաղաքներում մեկնարկում է եվրոպական չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարերը: Ութ ուժեղագույն թիմերը շրջանաձեւ մրցակարգով երկու խմբերում կպարզեն կիսաեզրափակչի ուղեգրերը: Մասնակիցների թվում միայն թուրքական «Գալաթասարայի» ներկայությունն է անակնկալ, սակայն նկատի ունենալով այն, որ «Գալաթասարայի» կազմում հանդես են գալիս մեծ թվով արտասահմանցի ֆուտբոլիստներ, այդ նրանք նույնպես լուրջ մրցակից կլինեն ավելի հեղինակավոր եւ փորձառու ակումբների համար:

Չեմպիոնների գավաթ

Ա խումբ

«Բարսելոնա» (Իսպանիա)
«Մոնակո» (Ֆրանսիա)
«Սպարտակ» (Ռուսաստան)
«Գալաթասարայ» (Թուրքիա)

Բ խումբ

«Վերդեր» (Գերմանիա)
«Անդերլեխտ» (Բելգիա)
«Միլան» (Իտալիա)
«Պորտո» (Պորտուգալիա)

Չեմպիոնների լիգայի խաղացանկը

24.11.93 թ.
«Մոնակո»-«Սպարտակ»
«Գալաթասարայ»-«Բարսելոնա»
«Անդերլեխտ»-«Միլան»
«Պորտո»-«Վերդեր»

1.12.93 թ.
«Միլան»-«Պորտո»

8.12.93 թ.
«Սպարտակ»-«Գալաթասարայ»
«Բարսելոնա»-«Մոնակո»
«Վերդեր»-«Անդերլեխտ»

2.03.94 թ.
«Սպարտակ»-«Բարսելոնա»
«Մոնակո»-«Գալաթասարայ»
«Միլան»-«Վերդեր»
«Անդերլեխտ»-«Պորտո»

16.03.94 թ.
«Բարսելոնա»-«Սպարտակ»
«Գալաթասարայ»-«Մոնակո»
«Վերդեր»-«Միլան»
«Պորտո»-«Անդերլեխտ»

30.03.94 թ.
«Սպարտակ»-«Մոնակո»
«Բարսելոնա»-«Գալաթասարայ»
«Միլան»-«Անդերլեխտ»
«Վերդեր»-«Պորտո»

13.04.94 թ.
«Գալաթասարայ»-«Սպարտակ»
«Մոնակո»-«Բարսելոնա»
«Անդերլեխտ»-«Վերդեր»
«Պորտո»-«Միլան»

27.04.94 թ.
1/2 եզրափակիչ
Ա խմբի հաղթող-Բ խմբի 2-րդ թիմ
Բ խմբի հաղթող-Ա խմբի 2-րդ թիմ

18.05.94 թ.
Եզրափակիչ

Քանի որ իտալական «Միլանը» դեկտեմբերի 12-ին Տոկիոյում մասնակցելու է միջմայրցամաքային գավաթի խաղարկությանը, ապա դեկտեմբերի 8-ին նշանակված «Միլան»-«Պորտո» հանդիպումը կկայանա դեկտեմբերի 1-ին:

Իրենց պայքարը կշարունակեն նաեւ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության մասնակիցները:

1/8 եզրափակիչ

«Սպորտինգ» (Պորտուգալիա)-«Կազինո» (Ավստրիա)
«Այնտրախտ» (Գերմանիա)-«Լա Կորունյա» (Իսպանիա)
«Բրոնդբյու» (Դանիա)-«Բորուսիա» (Գերմանիա)
«Բորդո» (Ֆրանսիա)-«Կառլսրուե» (Գերմանիա)
«Կալյարի» (Իտալիա)-«Մեխելեն» (Բելգիա)
«Ինտեր» (Իտալիա)-«Նորվիչ» (Իտալիա)
«Բոավիշտա» (Պորտուգալիա)-ՕՖԻ (Հունաստան)
«Յուվենտուս» (Իտալիա)-«Տեներիֆե» (Իսպանիա)

Պատասխան խաղերը կկայանան դեկտեմբերի 7-ին եւ 8-ին:

ԱՇՈՏ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Աշխարհի չեմպիոնը կլինի Աֆրիկայից

Ըստ Օնմո Դիոմաս անունով կամերունցի մի կախարդի, ԱՄՆ-ում գալիք տարի կայանալիք ֆուտբոլի աշխարհի 15-րդ առաջնությունում կհաղթի Աֆրիկայի 3 հավաքականներից մեկը (Կամերուն, Նիգերիա, Մարոկկո): Հավանաբար, ըստ կախարդի, դա կլինի Կամերունի հավաքականը: Այն հարցին, թե ինչո՞ւ աշխարհի նախորդ առաջնությունում «վայրենի առյուծները», ինչպես կոչում են Կամերունի հավաքականին, չդարձան չեմպիոններ, վերոհիշյալ կախարդը պատճառաբանեց, որ «վայրենի առյուծները» քառորդ եզրափակչում պետք է հաղթեին Անգլիայի հավաքականին, սակայն գնդակը «մեսկված էր» անգլիացի մեկ այլ կախարդի կողմից: ■

Բասկետբոլի մասսայականությունը ավելի է աճում աշխարհում

Ըստ բասկետբոլի միջազգային ֆեդերացիայի (ՖԻԲԱ), բոլոր խաղային մարզաձեւերից, որոնք անցկացվում են մարզադահլիճներում, բասկետբոլն առաջին տեղում է: Այս գեղեցիկ եւ դինամիկ մարզաձեւը երկրագնդում տարեկան համախմբում է 250 միլիոն մարզասերների, որոնց մեկ երրորդը գեղեցիկ սիրո ներկայացուցիչներ են: Ասիայի, Հարավային Ամերիկայի եւ Ավստրալիայի ցամաքամասերում բասկետբոլը մնում է այն մարզաձեւը, որն արձանագրում է ամենամեծ աճը եւ որոնց թիմերն էլ, բնականաբար կերել առաջընթաց են ապրում: Եվրոպայում բասկետբոլը վաղուց շատ հարգի է: Օրինակ այնպիսի ֆուտբոլային երկիրը, ինչպիսին Իսպանիան է, 11 հազար ֆուտբոլային թիմերի դիմաց ունի 17 հազար բասկետբոլային թիմեր: Բասկետբոլն ուժեղ թափով առաջընթաց է ապրում Իտալիայում, Ֆրանսիայում եւ Հունաստանում: Իսկ ահա Անգլիայում արձանագրվում է տեղքայլ: ԱՄՆ-ի պրոֆեսիոնալ բասկետբոլի ազգային ասոցիացիան մտադիր է մի շարք ցուցադրական խաղեր կազմակերպել «Ուեմբլի» մարզադաշտում: ■

Բուրկինա Ֆասոյի նոր նվաճումը

Գոլֆը ճանաչված է որպես կանաչ դաշտի խաղ, բայց Բուրկինա Ֆասոն աֆրիկյան հանրապետությունում կառուցվել է առանց խոտի աշխարհի 1-ին գոլֆի մարզադաշտը (հողի եւ ավազի վրա): Դա զարմանալի նորություն է, քանի որ չի համապատասխանում այս խաղի մտային եւ հոգեկան սկզբունքներին: Բուրկինա Ֆասոյում ընդհանրապես ամեն ինչ զարմանալի է, եւ ժողովուրդը նույնպես զարմանալի մոտեցում ունի դեպի սպորտը:

Այսպես, երկրի նախկին նախագահ Թոմաս Սանկարան, որին սպանեցին 3 տարի առաջ, ստիպում էր իր հանրապետության բոլոր քաղաքացիներին պարտադիր զբաղվել որեւէ մարզաձեւով: Իր ժողովրդին դաս տալու համար Սանկարան անձամբ զբաղվում էր սպորտով: Նա շատ էր սիրում հեծանվավազքը եւ հանախ մրցումներ էր կազմակերպում, որտեղ միշտ գալիս էր 1-ին տեղը: Ըստ վկայությունների, նախարարները իրենց նախագահին թողնում էին, որ միշտ հաղթի: Երբ «առաջնորդը» չհաղթեր, նրանք կկորցնեին իրենց պաշտոնները, կամ կյանքը: Սա համապատասխանում էր օլիմպիական շարժման ներշնչող Պիեր դը Կուբերտենի թեւավոր կոչին, որն ասում էր. «Կարեւորը մասնակցելն է»: Բայց Սանկարային, որը մինչեւ նախագահի աթոռը «գրավելը» սովորական մի կապիտան էր, միայն մասնակցությունը չէր կարող բավարարել: Նրան նաեւ հոգեկան սնունդ էր պետք:

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍՐՅԱՆ
Վալանս, Ֆրանսիա

Մարզիկների պատկերներով դրոշմանիշեր

Հարավային Ամերիկայի նոր Հանրապետության փոստային ծառայությունները թողարկել աշխարհի ամենաճանաչված մարզիկների պատկերներով դրոշմանիշերի նոր շարք, որոնց թվում են նաեւ հայտնի մարզիկներ: Այսպես, Պելեի, Պիկասոյի, Չառլի Չապլինի, Լուի Արմստրոնգի, Էլվիս Պրեսլիի եւ Գանդիի կողքին Պելեի, Կոմանեչիի, Սաբատինիի, Բեկենբաուերի եւ ուրիշների պատկերներն են: Դա փաստում է, որ մարզական աշխարհը մարդկային նվաճումների եւ մշակույթի անբաժանելի մասն է: ■

Բաժինը վարում է ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

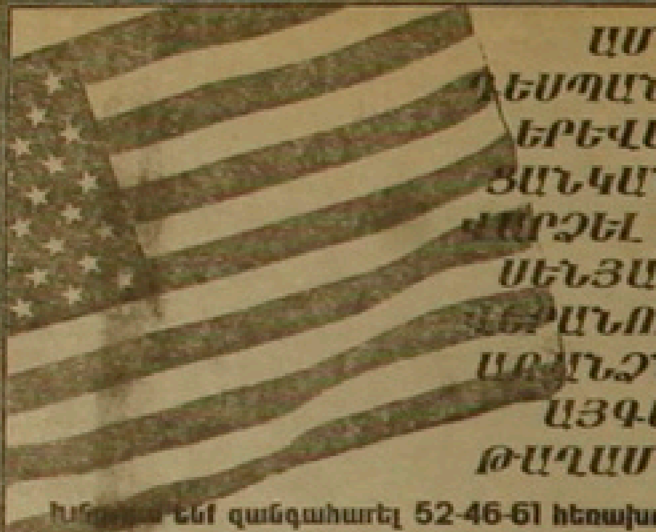

ԱՄՆ-Ի
ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ
ԵՐԵՒԱՆՈՒՄ
ՑԱՆԿԱՆՈՒՄ Է
ՎԱՐՁԵԼ 5 ԿԱՄ 6
ՍԵՆՅԱԿԱՆՈՑ
ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՎԱԾ
ԱՌԱՆՁՆԱՏՈՒՆ
ԱՅԳԵԶՈՐ
ԹԱՂԱՄԱՍՈՒՄ:

Խնդրում ենք զանգահարել 52-46-61 հեռախոսահամարով ադմինիստրացիայի բաժին:

ԻՐԱՆԻ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ
Երեւան

Ոչ պաշտոնական թարգմանություն

Հանուն աստծո

[illegible]թարգմանության մրցույթ Իրանի Իսլամական Հեղափոխության հաղթանակի տարելիցի կապակցությամբ

Երեւանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանատան մշակութային բաժինը [illegible] է Իրանի Իսլամական Հեղափոխության տարելիցի կապակցությամբ [illegible] թվի փետրվարի 11-ին կազմակերպել մրցույթ. Ներկայացվող հոդվածների [illegible], եւ յուրաքանչյուր հոդվածի երեք լավագույն հեղինակներին կշնորհվեն [illegible] մրցանակներ:

1. Հայ [illegible] բարեկամության պատմական արմատների ուսումնասիրության (պատմական հոդված):
2. Իրան[illegible] դերը Իրանի Իսլամական Հեղափոխության հաղթանակում (գրական հոդված):
3. Պարսկերեն եւ հայերեն լեզուների փոխազդեցությունները (գիտական հոդված):
4. Իրանցիների եւ հայերի փոխադարձ ծառայությունները (հետազոտական հոդված):
5. Իրանի [illegible] Հանրապետության եւ Հայաստանի Հանրապետության հասարակական [illegible] ընդլայնման հեռանկարը (հասարակական հոդված):
6. Իրանի [illegible] Հանրապետության եւ Հայաստանի Հանրապետության մշակութային [illegible] ընդլայնման հեռանկարը (մշակութային հոդված):
7. Իրանի [illegible] Հանրապետության եւ Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական [illegible] ընդլայնման հեռանկարը (տնտեսական հոդված):

Նշված [illegible] պետք է ներկայացնեն [illegible] եւ առավելագույնը [illegible], նախընտրելի է տպագրված (մեքենագրված), հոդվածագրի հասցեն [illegible], մինչեւ 20.10.1372 իրանական թվի (10.1.1994 թ.) ուղարկվեն Իրանի [illegible] Հանրապետության դեսպանատան հասցեն. Երեւան, Արաբկիր, Բաղրամյան 1:

Ստացված հոդվածների ուսումնասիրությունից հետո լավագույն հոդվածագիրների անունները կհրապարակվեն բազմատիրաժ լրատվամիջոցներում: Կնշվի նաեւ մշակութային բաժնի դիմելու ժամկետը:

ԻՐԱՆԻ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ
ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԲԱԺԻՆ

«ԴԱՇԻՆՔ-ԱՎԻԱ»

Հրավիրում ենք թռիչքի հետեւյալ ավիաուղիներով

ՄՈՍԿՎԱ *(ուղիղ չվերթ, ամեն օր, բացի կիրակի եւ երկուշաբթի օրերից)*
ԻԺԵՎՍԿ
ՎՈԼԳՈԳՐԱԴ
ԱՍՏՐԱԽԱՆ
(ամեն չորեքշաբթի)

- Ապահովում ենք բեռների փոխադրում մինչեւ երկու տոննա
- Բարձրակարգ սպասարկում
- Սնունդ
- Ողջ թռիչքի ընթացքում Ձեզ կուղեկցեն մեր ներկայացուցիչները, որ ամեն ինչ կանեն Ձեր հարմարավետության համար:

Տոմսերը վաճառվում են՝ Մաշտոցի պողոտա 40 («Գեղարվեստական սրահ» խանութ), Մուրացանի փողոց 113/3, «Զվարթնոց» օդանավակայան, տոմսարկղ թիվ 1

Հեռ. 53-83-47, 48-26-80, 62-79-22

ԵՎԱ

«Եվա» ուսումնական կենտրոնը կատարում է հերթական ընդունելությունը հետեւյալ մասնագիտություններով.

- օպերատորական գործ, ծրագրավորման լեզուների եւ փաթեթների ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա,
- հաշվապահություն եւ համակարգիչների կիրառում հաշվապահության մեջ,
- անգլերեն լեզու (ուսուցում արագացված կամ ավանդական մեթոդով),
- կոսմետիկա եւ էպիլյացիա,
- մերսում:

Դասընթացները վճարովի են, 1-3 ամիս տեւողությամբ: Շրջանավարտները կստանան վկայականներ հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն լեզուներով: Ընդունելությունը՝ ամեն օր (բացի կիրակիից, ժամը 11.00-17.00-ը): Մեզ մոտ տախացվում են բոլոր լսարանները: Հասցեն՝ Սարյան 4: Հեռ.՝ 58 21 22

Փոխվարչապետը կողմ է նոր սահմանադրությանը

Երեկ Մոսկվայում կայացած մամուլի ասուլիսում Ռուսաստանի փոխվարչապետ, Ռուսաստանյան միասնության եւ համաձայնության կուսակցության կողմից Պետական դումայի պատգամավորության թեկնածու Ալեքսանդր Շոխինն իր կողմնակիցներին կոչ արեց դեկտեմբերի 12-ի հանրաքվեին քվեարկել նոր սահմանադրության օգտին: «Երկրի հիմնական օրենքի հրապարակված նախագծում մեզ եւս շատ բան չի բավարարում, սակայն մեր կարծիքով այն անհրաժեշտ է ընդունել, որպեսզի վերջ տրվի մենիշխանության ժամանակաշրջանին»: Շոխինն ափսոսանք հայտնեց այն առնչությամբ, որ ժողովրդավարական բլոկներն ու կուսակցությունները տարբեր դիրք են բռնում սահմանադրության ընդունման հարցում: Նրա կարծիքով, նոր սահմանադրության չընդունելը հարցականի տակ կդնի եւ հենց խորհրդարանի ձեւավորումը, քանի որ այն «լեգիտիմ է միայն հենց այդ սահմանադրությամբ»:

Սնարֆ

Համախաղաղական գործադուլ Սիբիրում

Երեկ կենտրոնական հրապարակում 150 հանրահավաքներով սկսվեց Նադիմի անժամկետ գործադուլը: Գործադուլի հիմնական պատճառն այն է, որ աշխատավարձի պարտքի դիմաց կառավարությունը հող է հատկացրել միայն գազաշինարարներին: Իսկ ավտոտրանսպորտի աշխատողներն ու շինարարներն արդեն կես տարի աշխատավարձ չեն ստանում: Գործադուլին մասնակցում են նաղայի 40 ձեռնարկությունների կոլեկտիվներ: Պահանջված է դեպի Եվրոպա եւ Ռուսաստանի կենտրոն գազի մատակարարման դադարեցման փորձը:

Սնարֆ

Ղրիմի կոմունիստները ակտիվ են

Ղրիմի կոմկուսի գործունեության վերսկսման առաջին հայտարարությունը խոսում է իշխանության համար պայքարի կոմունիստական վճռականության մասին: Ղրիմի կոմունիստները տնտեսական ճգնաժամի ելքը տեսնում են ԽՍՀՄ վերածննդի մեջ: Ղրիմի հանրապետության կոմունիստական կուսակցության համաժողովը հանրապետության նախագահի պաշտոնում առաջարկեց կոմկուսի ղեկավար Լեոնիդ Գրաչին: Հրապարակվել է նաեւ Ղրիմի Գերագույն խորհրդի պատգամավորների ցուցակը: Ղրիմի կոմունիստների ժողովին մասնակցեց Ռուսաստանի կոմկուսի կենտգործկոմի նախագահության նախագահ Գենադի Զյուգանովը: Ելույթ ունենալով համաժողովում, նա հայտարարեց, որ Ղրիմի կոմկուսը պետք է գործադրի ամեն ջանք, որպեսզի Ղրիմը դառնա Ռուսաստանի մաս:

Սնարֆ

Բելառուսը կրճատում է պարտքը

Ռուսական նավթամթերքների դիմաց բելառուսական պարտքը 350 մլն դոլարից իջել է 7 միլիոնի: Բելառուսի Նախարարների խորհրդի նախագահ Կեբիչն այս հայտարարությունն արեց պրոֆեսորների առաջին ազգային վկայագրերի հանձնման հանդիսավոր արարողության ժամանակ: Այս տարի մեզ չի սպառնում ոչ սովը, ոչ ցուրտը, հայտարարեց վարչապետը: Միակ ճգնաժամը դա ֆինանսավարկային համակարգի ճգնաժամն է:

Բիզնես ՏԱՍՍ

TRANS ARMEN

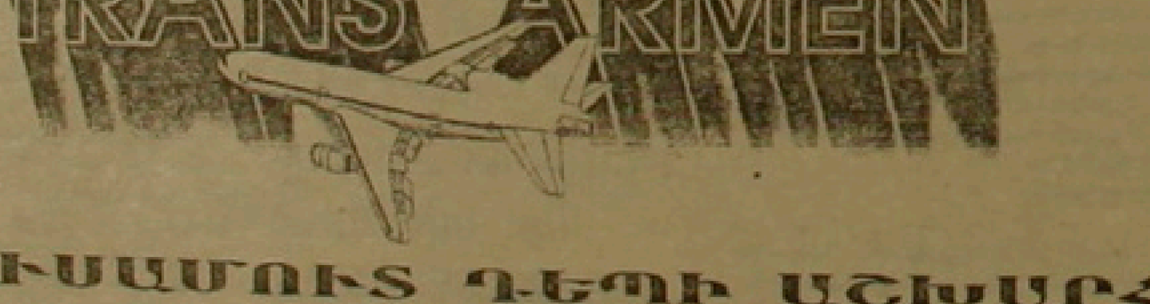

ԼՈՒՍԱՄՈՒՏ ԴԷՊԻ ԱՇԽԱՐՀ

Ամեն ուրբաթ «Զվարթնոց» օդանավակայանից առավոտյան ժամը 5-ին «Տրանս Արմենի» ՏՈՒ-154 ինքնաթիռը մեկնում է **ՄԻԼԱՆ**: Հանգեք թռիչքի: Ընդամենը երեքուկես ժամում դուք կհասնեք **ՄԻԼԱՆԻ** Մալփենզա խոշորագույն օդանավակայան, որի ծառայություններից օգտվում են աշխարհի հայտնի ու հարուստ ավիաընկերությունները: Այստեղ Ձեզ սպասում է MD-11 նորագույն ինքնաթիռն իր բարձրակարգ սպասարկմամբ, որը Ձեզ կհասցնի **ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ, ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, ՄԻԱՑՅԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԻ 190 ՔԱՂԱՔՆԵՐ ԵՒ ԿԱՆԱԴԱՅԻ ՄՈՆՐԵԱԼ, ՏՈՐՈՆՏՈ, ՕՏՏԱՎԱ, ՎԱՆԿՈՒՎԵՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐ**:

Փաստորեն առաջին անգամ հնարավորություն է ստեղծվել առանց հարկադիր վայրէջքի ուղիղ գծով Երեւանից մեկնել Միլան...

Եթե դուք ցանկանում եք Բուենոս Այրե՞ս, Բրազիլիա՞... կամ...

Ոչ չէ: Մենք, իհարկե, Միլանով ձեզ կհասցնենք աշխարհի ցանկացած տեղ: «Տրանս Արմենի» նշանաբանը՝ Հայաստանի կապը աշխարհի հետ:

Ամեն ինչ ուղեւորների համար:

Հանգստյան օրերը միայն կիրակի:

Մենք աշխատում ենք առանց ընդմիջման, նաեւ՝ բոլոր տոնական օրերին:

ՄԵՐ ՀԱՐՄԱՐԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿԻ Է
ՄԵՐ ՄՇՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՆԵՐՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԽՈՇՈՐԱԳՈՒՅՆ ԱՎԻԱԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ԵՆ:
ՄԵՐ ԳՆԵՐԸ ԱՆՀԱՄԵՄԱՏ ՑԱԾՐ ԵՆ

Հանգեք մեզ մոտ՝ Հայաստան, Երեւան, Կիեւյան 19, 3-րդ հարկ, մետրո «Բարեկամություն» կայարանի մոտ:
Զանգահարեք մեզ՝ 27-04-21, 27-48-33, 52-94-72, 28-02-24:

«Տրանս Արմեն»՝ օդուղիների Ձեր լավագույն բարեկամ

Հայտարարություն

Վաճառվում է այտոտնակ Դեմիրճյան–Պողոսյան փողոցների խաչմերուկի (Կոմպոզիտորների տան) մոտ:

Հեռախոսներ՝ 56-12-11, 58-39-96

Հայտարարություն

Հայխնայբանկը վարձակալի սահմաններ պայմաններով հանրապետության քաղաքների ու շրջկենտրոնների խնայողական մասնաճյուղերում ծառայողական տարածքներ է առաջարկում տարադրամի փոխանակման կետերի համար:
Հրավիրում ենք առեւտրային բանկերին եւ այն կազմակերպություններին, որոնք ունեն Հայաստանի Կենտրոնական բանկի համապատասխան թույլտվությունը:

Մեր հասցեն Երեւան 18, Մովսես Խորենացու 28ա, հեռ. 56-49-25

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 581641

Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863

Apple Macintosh համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի

Azg armenian daily

Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635

47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ոճային ձեւավորման եւ սարատեսակների հեղինակ ՊԱՎԵԼ ՊԱՂԱԲՅԱՆ

ՀՀ Նախագահության «Պարբերական» հրատ. տպարան, Երևան 23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65 Պատվեր 69149 Տպաքանակ 25 000 Համար 1042 Ստորագրված է տպագրության 23. 11. 1993